శ్రీరస్తు.

అచలబోధయను
శుద్ధనిర్గుణతత్వకందార్థదరువులు.

సాధనచతుష్టయసంపత్తిగలయధికారికి
ఆవరణవిక్షేపరూపంబను
శక్తిద్వయనాశకంబయి
అఖండాత్మానందానుభవవేద్యంబగునట్లు
భాగవతులు కృష్ణదాసుగారిచే
రచియింపంబడి

స - తిరువేంకటాచార్యులవారి
సరస్వతీనిలయముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపంబడిప్రకటింపంబడియె.
చెన్నపురి

౧౮౮౩వం.

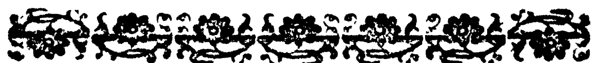
శ్రీరస్తు.

శుద్ధసిద్ధాంతతత్వకందార్థదరువులు.

జనులార జననమరణము । లనుదోలగం ద్రోయజాలు
లక్షణయుతమై । వినువారికి గనువారికి । ఘనలావెఱిగిం
చుదీనిదప్పకవింటే* అప్పుడె వార - లెప్పుడుగంటే* గను
కవినబుద్ధియులై - వినుదుచదివెదము కె- కనుగొనమనసై
తె- కవాడిపుస్తకమంతయు దప్పకవింటే - అప్పుడె వార- లె
ప్పుడుగంటే । ౧

వినవలెగనవలెననుచును । ఘనసందునగోర్కెగల్గుమ
మజులెవినుడీ । వినజేసెదగనజేసెద । ఘనమగుబోధవిన
గ-గననొల్లనట్టి* వారుచనుడుదో - చినత్రోవబట్టి* తిను
మంచెవులివల్ల-దనిలోకులనవింటి- గనుకన్నదివినవలె-వన
నోరాడమువిన* కననొల్లనట్టి- వారువనుడుదో- చినత్రో
వబట్టి । ౨

152445

శ్రీ ర స్తు.

శుద్ధసద్గుణతత్వకందార్థదరువులు.

జనులారజననమరణము । లనుదోలగంద్రోయజాలు
లక్షణయుతమై । వినువారికిగనువారికి । దనలావెలిగిం
చుదీనదప్పకవింటే॥అప్పుడెవార - లెవ్వరుగంటే॥గను
కవినబుద్ధులైతే - వినుదువదివెడమకె- కనుగొనమనసై
లె-కనుడిపుస్తకమంతయుదప్పకవింటే - అప్పుడెవార- లె
వ్వరుగంటే। ౧

వినవలెగనవలెననుచును। ఘనసందునగోరెడుగల్గుమ
నుజులెవినుడీ।వినజేసెదగనజేసెద। ఘనమగుబోధవిన
గ-గనవొల్లనట్టి॥వారుచవుడుదో - చినత్రోవబట్టి॥తిను
మంటెపులివల్ల-దనలోకులనవింటి- గనుకనదివినవలె-నన
నోరాడనువిన॥గననొల్లనట్టి- వారుచనుడుదో- చినత్రో
వబట్టి। ౨

ననుమిము నేగనిపుస్తక। మునుజేసితిదీని మీరుముదము
నవిముడా। చనుటయు మిమునను మీరలు। గనుగొనివిమర్శిం
చుమనుట-కలయట్టిమాట*బోధను మేలు-కనలేదెచ్చోట
ఘనులారయిటువంటి కలలోముచ్చటలాడి-గనుగొని మీ
రుమే-లఱ-నిమేలొఱ-ల్పుడనన్ను*కలయట్టిమాట- బోధ
నుమేలు-గనలేదెచ్చోట॥ 3

ఒరులారులు నేను నేనని। యొరులనుతను నెన్నడెరుగ
కున్నబయలులో। నరుదెంచితన్నుతాగని। పరులనుగనిలె
స్సయేనుపరులనియనుచూ*యొరిగెడియెరుక-బయలుండ
గనుచూ*నిరతముతానెందు-నిలువకుండుటకునై- విరచి
స్తిదీన్నెరుక-వినననిల్వదు నేను*పరులనియనుచూ- యొరి
గెడియెరుక-బయలుండగనుచూ॥ ౪

శ్రీమించునచలబోధను। యేమహనీయుండుచేసియొగ
జల్లెనునీ।భూమిన్‌సుజనులకొరకా। రాముండగుగురునిశి
వ-రామదీక్షితులన్‌*తలచియప్పా-రావుగుణతతులన్‌*
ప్రేమతోబొగడనా-భూమినిజన్‌రపరశు-రామసీతారా
మ- స్వామికిమొక్కి-శివ*రామదీక్షితులన్‌ - తలచియ
ప్పా-రావుగుణతతులన్‌॥ ౫

ఎటుకనుకలలోపలనే। నరుడెంచితిమీరలట్టులరుడెం
చితిరీ।యెరుకజననేమమీరలు। యెరుకతోజనువారమను
చు-యెరిగేటికొరకు*గ్రంథముజేసి-తెరిగియీవరకు*గు
రుబోధయించును-నరులారచేకొంటె - యెరుకనకలజో
౦-నెరిగిననిల్వదం*చెరిగేటికొరకు గ్రంథముజేసి- తెరిగి
యీవరకు॥ ౬

శ్రీమత్సీతారామ। స్వామికృపంజెప్పనవ్యాసదసద్ర
హితం।బేమివదార్థము దానిని। యీమహాకందార్థములు
గ-నిదివినరయ్యా*ఓజనులార - యిటుగానరయ్యా*వే
మారునేమిమ్ము-వేడేదింతియనుమ్మి-నామీదకృపజేసి-వ
నుజమువుమనిమీర-ఇదివినరయ్యా*యోజనులార- యిటు
గానరయ్యా। ౭

శివరామదీక్షితులశి। ష్యవరుండప్పయ్యమంత్రియతని
శిష్యుడీ।భువిపరశురామవంశో। ద్భవుసీతారాములతని-
భక్తుడనుమ్మీ*తద్బోధప్ర - యుక్తుడనుమ్మీ * స్తవనీయు
లగుమీరుత్సాహముతో యీ- కథవినుడు నేకందా- ర్థ
ములచేవినుపింతు*భక్తుడనుమ్మీ- తద్బోధప్ర - యుక్తుడ
నుమ్మీ। ౮

మనసిచ్చి వినుడి యికనొక | వినని దినాపాలిగురుని మ
దిలోపలనే | నునుచుకొని పెద్దలాజ్ఞను | పనిబూనుక చేసి
తిట్టి - పద్యము విన్న * తప్పొప్పులే - ర్పడదిద్దుడన్న * ఘన
మతిమంతులు - గనుక ప్రార్థించితి - నమమీకటాక్షేక్షు -
ణములవీక్షింపుచు * పద్యము విన్న - తప్పొప్పులే - ర్పడది
ద్దుడన్న ॥ ౯

విని మీరిదిద్దుండని | పనిపడి ప్రార్థింప నేలపరుసము
గను మే | ననుస్వర్ణము జేయుమనునె | తనకై తానౌనుస
న్ని - ధానమందుంటే * తెల్పడీయను - మానమిందుంటే *
మనవిచేసు నే పాలి - న్మనిలేగతల్లికి - తనకై తానిచ్చుమ - ద
య జేసి తా సన్ని * ధానమిందుంటే, తెల్పడీయను, మాన
మిందుంటే ॥ ౧౦

అప్పకవీయాంధ్రము | లొప్పగు నూంపూది కావ్య
మొగిజదివి కృతిని | దప్పనికవులకు సమమౌగ | దప్పులు లేకుం
డ జెప్ప - దరమా నెకృతినీ * యూహను జేస్తి , మరి నేనీకృ
తినీ * గొప్పపత్తులతోటి - కొదువపత్తుల సాటి - కుప్పగపి
ధిని - కూడా జేటందుకు * తరమా నెకృతినీ - యూహను జేస్తి
మరి నేనీకృతినీ ॥ ౧౧

ఛందము తెనుగకపద్యము । లెందుకు జేసెదనటంచు నిలజనులననే। సందేహింపక జేసితి। నందునతప్పున్నమీర-లివిదిద్దేరనుచూ* నేజదివితే - చెవియొగ్గివినుచూ* అందముగా జెత్తనుండిబ్లుతలబోసి-కందార్థములుమీ- ముందరబెట్టితి* యివిదిద్దేరనుచూ - నేజదివితే - చెవియొగ్గి వినుచూ॥ ౧౨

పునరుక్తిగలిగియుండిన । విసికోపముసేయవలదువేడుకొనిమొదల । వినువారలుదూరార్థణము । గనవలెదగ్గిరనటంచు- గల్పించినానూ* తెలియకగాదీ - గ్రంథములోనూ* జననీజనకులుదాము-తనయులపునరుక్తి- విసిగోరుమరుతెప్పం- చక నేనదితెలిసీ* కల్పించినానూ- తెలియకగాదీ-గ్రంథములోనూ॥ ౧౩

ఇదియాంధ్రకవిత్వంబని । మదిరోయగడగపుదీనపుత్మపరయాడీ। పదియాలుపన్నెవసిడిని। ముడమునతోల్పెట్టెనుంచ-మట్టకుండుమరా* లోకులుచేత- బట్టకుండుమరా* యిదిగాకతులహీను- డిచ్చినద్రవ్యము- హితముగామెంత-వేత్తలయినను దాని* మట్టకుండుమరా-లోకులుచేత బట్టకుండుమరా॥ ౧౪

ఆపాంతము రహాం గ్రంథము । పాగ్రసయుతుల్యబ్జగణము భావము యుక్తుల్ ।జూచిసరిపడనిచోటను। యీసభలో పెద్దలెల్ల - నిదిదిద్దవలెనూ*దిద్దినదినా - మదికందవలె నూ*మీసాటివారికి- వేసటలింమంటె- నాసాటివారి బ్రతుకే సాటిగాకుంము*నిదిదిద్దవలెనూ- దిద్దినదినా-మదికందవలెనూ॥ ౧౫

తప్పొప్పులు రెండెరుగని । తప్పతనందుండిదీని తప్పని కూసే।తప్పనునను నకుజెప్పెద । చప్పను చాలించుమను చు- సభవారువినగా*సరెసరెయని- సభవారిట్లనగా* చెప్పినవినకుంటె-తప్పవాడెమవ్వి- తప్పగలిగినవెనక గొప్పవాడెట్లౌను*సభవారువినగా - సరెసరెయని-సభ వారిట్లనగా॥ ౧౬

ఇలజొచ్చిగ్రామసింహము।కలదొంతులుగూల్చునిం టిగరితలొాయుదొం।తులుజక్క జేతురట నే । యిలనుకవి జనోక్తితప్పు లెంచు నజ్ఞాను డూ*తప్పొప్పులు- గాంచు సజ్జనుడూ*తులలేని బుద్ధిమం-తులుసర్వజ్ఞులుమీకు- తెలు సునాతలపు నే - తెలిపెదనిక తప్పు*లెంచునజ్ఞానుడూ- తప్పొప్పులు-గాంచుసజ్జనుడూ॥ ౧౭

తనగొప్పనెంచరేమో। జనులనితలపోసిసాధుజనకృ
తికవితల్। వినరితరులువినగోరిన। వినకనరాదనుచుమన
సు-విరుచుమర్జనుడూ*వినుపించును- వేదట-సజ్జనుడూ*
కనవచ్చుముంజేతి- కంకణాలకు వేరె- ఘనసల్యూటద్దము-
గావలెనామనసు-విగుచుమజ్జనుడూ*వినుపించును- వే
దట-సజ్జనుడూ॥ ౧౮

ఆగామికథనుయిట్లనె। బాగుగవినిపింతుచెవులపండు
వుగాగ।స్వాగమనిగమోపనిష।త్సాగరమథితార్థమెల్ల-
సాంగోపాంగముగ*దయతోవినుడి - సాంగోపాంగ
ముగ*ప్రాగర్ధచరమార్థయోగములకనుసంయోగ
ముగావించి-నేను తేరిగినంత- సాంగోపాంగముగ*
దయతోవినుడి- సాంగోపాంగముగ॥ ౧౯

మోదమునప్రొష్ఠబోకకు । వాదిప్రతివాదిలగుచువ
రగురుశిష్యుల్। వాదించిరనుచునొకసం। వాదముగల్పి
స్తికలగ-వదలకవినుడీ*మొదటినుండి- తుదవెళ్లగనుడీ*
వేదాంతార్థము- వేత్తలుమీరింపు - యేదేదిసవరించు-
డిదెనావిజ్ఞాపన- వదలకవినుడీ*మొదటినుండి - తుదవె
ళ్లగనుడీ॥ ౨౦

కొంచెములో సరిబుచ్చక। పెంచితి నీగ్రంథమనుచు వెగ్గలులుగ కా। మించిన వేదాంతసువినుడీ। పెంచిన యర్థంబు నేజె-ప్పెదలోకులెల్లా* అర్థము దెలిసి-మదినుల్లసిల్లా* పెంచితి పెంచితి కొంచము వెడలుపు- సుంచుండె నదిలో తం-చెంచినా మదిని జె ప్పెదలోకులెల్లా* అర్థము దెలసి-మదినుల్లసిల్లా॥ ౨౧

సాధనసంపత్తియుగల। సాధకుడొకనరుడు ఘోరసంసారములో। బాధపడలేక దనపు। ణ్యోదయమున గురుని గాంచి యురుతరభక్తిన్* శరణని మ్రొక్కెన్- మరిమరియాక్తిన్* బోధ జేయుపుణ్యా-పురుషమా బోంట్లకు-సాధించద గుముక్త్య-సాధనమని బల్కెన్ - యురుతరభక్తిన్* శరణని మ్రొక్కెన్ - మరిమరియాక్తిన్॥ ౨౨

శరణాగతుడగు శిష్యుని। కరుణామృతదృష్టి చేతగని మోదముమి। ప్పిగొనమ్మదువాక్యములను। పరమదయాళుండు గురుడు- భక్తవినుమనెమా* సంశయమింక- బాధింపదనెమా* పరిపూర్ణమొకటి లే- నెరుకానెడొకటుండు-పరిపూర్ణమెరుకల- నెరిగియెరుకనుమాను* భక్తవినుమనెనూ* సంశయమింక-బాధింపదనెనూ॥ ౨౩

ఏసాధననీకెందుకు। వీసాంకేపనికిరాదువినమాయ
య్యా। నేసాధులచేవిన్నది। యేసాధనలేకబోధ- నెరి
గింతుబోకూ*సాధనలందు - మరిగితేరాకూ*యేసా
ధనలజోలి - యేనొల్లనకనీవు - బాసజేసితివేని - పరి
పూర్ణబోధనే*నెరిగింతుబోకూ-సాధనలందు- మరిగి
తేరాకూ॥ ౨౪

గురువరపరిపూర్ణంబన। యెరుకననవిరె దనట్టియె
రుకోద్భవము। దెరుకచనుచోటుయెయ్యది। యెరుకను
నే నెట్టువిడచే-డెరిగింపుమనెనూ*అంతనెగురు- డెరిగిం
తుననెనూ*చరణధూళిని రెండు- కరములగొనతన - శిర
మునధరియించి-శరణనియాశిష్య- డెరిగింపుమనెనూ*
అంతనెగురు- డెరిగింతుననెనూ॥ ౨౫

మొదలచలమునెరిగించెద। విదితముగాలేసియెరుక
వరింతుపయిన। తుదకెరుకనుపడిపించెద। పదిలోనా
మాటనమ్మి-మరివింటివేని*సంశయబుద్ధి-మానుంటివేని
సద్గురునినుజూచి- భళిశాబాసితోవ - కెమరులేదను
ట్టు- లిదుగోనేజేసెద - మరివింటివేని*సంశయబుద్ధి-
మానుంటివేని॥ ౨౬

మీకంత వారుగనుకనె । చేగితిమీ పాదసేవసిద్ధించుట
కై।యెరింత వారుజగమున। లేరని నామదికివోచె- లెస్స
గవినుడీ*ఆజ్ఞకుమీర- లేముగన్గొనుడీ*యేరీతివినుమంటే-
నారీతివినియెద-మీ రానతివ్వండి-తో రాముయీబోధ-లె
స్సగవినుడీ*ఆజ్ఞకుమీర-లేముగన్గొనుడీ॥ ౨౭

మొద్దులనైనను దొల్తురు । బద్దులబద్ధత్వముడవిపా
ల్సేతురుమీ। వద్దికివచ్చినగనిశరి। శుద్ధపుబోధో క్తమయి
న - సూక్తులు జెప్పి * అందుకుదగిన - యుక్తులుగప్పి*
పెద్దలచేమీప్ర - సిద్ధినివినివస్తి - దిద్దుడి నేవట్టి - బుద్ధి
హీనుడనన్ను- సూక్తులు జెప్పి*అందుకుదగిన - యుక్తు
లుగప్పి॥ ౨౮

మాటికను బోధనామది। నాటినదిక చాలు చాలునను
వీవైనీ।నోటనుబలికెడుదాకను । సాటువలనుజెప్పచుం
దు - సరెగానామాట*రాగోరుచు - మరినేనీమాట*
నూటినొకట్టిజెల్లు- మాటనిదెలియుము- మాటిమాటి
కివట్టి-పాటలేటికికంక - సరెరానామాట*రాగోరుచు
మరినేనీమాట॥ ౨౯

తానేననకమునుండిన । దానికిబేరేమిబయలుదానే
నను చున్న । న్నేననిమొదనేనెవ్వరు । లేనెనుకమునుండి
యుండి- లేవేలేవుసుమీ*అట్లానంటే- లేనేలేవుసుమీ*
లేవేలేననినేను-లేకపోయినవెనుక- తానుండుగదయుం
టె-దానెక్లైరిగెదపీవు-లేనేలేనమమీ*అట్లానంటె- లే
నేలేవుసుమీ॥ ౩౦

మీరాజ్ఞయిచ్చియుంటిరి। నేరుపుతోబయలునెరుకనె
రిగించిపయిన్న। పేరణతుయెరుకననియో। ట్లారీతినిమెరు
కపరచు-మయ్యామొర్రకెదనూ*అనుమానము-చెయ్య
కెయ్యడనూ*పారెకుమీపాద - జలజయుగ్మమునాహృ-
త్సారసమునదిల్పి-సలువుచుపూజనో-యయ్యామొర్రకె
దనూ*అనుమానము-చెయ్యకెయ్యడనూ॥ ౩౧

పుట్టుటగిట్టుటలేకను । పుట్టెగిట్టెటియెరుకపోడిమె
రుగకన్న। చట్టువలెకదలకుండును। ఒట్టజయల్ యిట్టిదె
రిగి- భావింపదగునూ*యెరుకలేక - సేవింపదగునూ*
వట్టియాశలచేత- పట్టుబడకనుయీూ - గుట్టుదేశికునోట-
గట్టిగదెలుసుక- భావింపదగునూ*యెరుకలేక- సేవింప
దగునూ॥ ౩౨

ఎన్నైకైనరీతిసంతును । యెరుకనవశ్యంబటంచుయె
న్నినయెరుకగా।యెరుగుదుననినను యెరుకే। యెరుగుట
దులాభముసూమ్మి - యీయాత్తబయలూ* యెరుగునె
యెరుక- నెరుకనబయలు* పెరుగదు విరుగదు- యొరుగదు
తరుగదు,అరుగదు కరుగదు- తిరుగదు మొరుగదు- యీయా
యుత్తబయలూ*యొరుకనె యెరుక- నెరుకనబయలూ॥

పలుకునబలుకగరాకను । తలపోసెదమనినమదికిదగు
లకయెపుడుగా। ములుగుచ్చనందులేకను। గలిగున్నదిబట్ట
బయలు-గదరమాయున్నా*యిదుగోచూడు- కదలవోయు
న్నా*పలుకన్నబలుకక-తెలపన్నదెరుగక-చలియెండవా
నల-కలయకనిలుచుండు - గదగదూయున్నా*యిదుగో
చూడు-కదలవోయున్నా। ౩౪

సామర్థ్యమేమిజూపను । కామక్రోధాదికములగల
యుదనిశమే। బాయిు తెలుంగదుయితరులు । యేమనినను
మారుబలక- దీబట్టబయలూ*దీనికిమ్రొక్కే- చేతరజేజే
లూ*నామరూపక్రియ-నటనలన్నియుమీరి- యేమనియన
రాక-యేకమైయున్నది-యీబట్టబయలూ*దీనికిమ్రొక్కే
చేతరజేజేలూ। ౩౫

దానముధర్మముసగుణ । ధ్యానముప్రతిమార్చనం
బుజపతపతీర్థ। స్నానములుముక్తిదములః। మానవుడొన
రించుబయలు- మాటాడదేమీ*యెఱుకే లేమ - మాటా
డదేమీ*ఔను కాదనకనీ-వనక నేననకాకల- మేమైనకా
గాక-మితిమీరియున్నది- మాటాడదేమీ*యెఱుకే లేమ-
మాటాడదేమీ॥ ౬౩

ఇంతింతనియనరాని । వింతలు సేయనిదియొన్నివిధ
ములగనరా వింతతెలుఁగనీ దీబయ। లెంతనినేవిన్నపింతు
నికమీదపృథగా*తెలుపుటవినుట - కిది పెద్దకథగా*సం
తతమొకరీతి- సకలదేశములయం-దంతటనిండున్న- దది
గోపరిపూర్ణము*యీమీదపృథగా- తెలుపుటవినుట- కి
దిపెద్దకథగా॥ ౩౭

ఆకాశాదికభూతా। నీకాత్మకమగుచు నెఱుకయీజ
గమయ్యెఁ। కాకడపోకడగలదై। ప్రాకటముగ దీనిలోను-
బట్టబయలిదిరా*కాదనయంటే . పట్టిపరికిదిరా*లోక
త్రయములతన-లోపలదిక్కుగ- జోకతోమరదాని- జోతె
ఱుగడదియేమొ- బట్టబయలిదిరా*కాదనియంటే- పట్టిప
రికిదిరా। ౩౮

తండోపతండములుగా । దండిఝుషాదికములన్నతన లోపలను । తద్దండనుండినపోయిన । నుండుసముద్రంబు మెరుగ నుండునెప్పటికి*పరిపూర్ణమి ట్లుండునెప్పటికి మెండమావులరీతి- నుండెడిబ్రహ్మాండ-మంుడినపోయిన- రెండుగుర్తెరుగక- నుండునెప్పటికి* పరిపూర్ణమిట్లుం డునెప్పటికి॥ ౩౯

ఎరుకతొవచ్చినవిశ్వం । బెరుకతొజనుగానికల్పదిబ యాలైతే।మెరుకతొరాదెరుకతొబో- దెరుకతొనందేమి లేదు-యిదనిశ్చయమురా*ఉండుండియూ-మెరుకతానా రా*మెరుకనెరిగినవస్తు- వెరుకనితెలియుము- మెరుక నెరుగనియము-యిట్టిదట్టిదియన- నిదినిశ్చయమురా*ఉం డుండియూ-మెరుకతానారా॥ ౪౦

రవితమసమున్నదెరుగునా।ప్రవిమలదావాగ్నిచెడలు బట్టెరుగునా।దినమునురాతిరిరాత్రిని।దినమెరుగునె ల్లి మిలక్ష్మి-దేవిమెరుగునా*అన్నమునుభూ- దేవిమెరుగు నా*భవనాశస్థితులరా-షాడెట్టిమెరుకను-భవనాశస్థితి లేని-బయలెల్లెరుగునులక్ష్మి-దేవిమెరుగునా*అన్నమును భూ-దేవిమెరుగునా॥ ౪౧

ఎసు క్తైనభూతపంచక। మెరుకకుచరణములుకటి యు హృదయముగళము౯। శిరముసునవ్యోనుక్రమమున। ధరణి మొదల్ జేసియిట్లు- తనయాగు తేఱరుగూ*గగనముబయలం-చనరానెదెరుగూ*యెరుగకాకాశమె- పరిపూర్ణమనుచుకొం-దరుబళ్ళిరిదివిని - గురిదప్పియుం డేవు- తనయాగు రైరుగూ*గగనముబయలం-చనరానెదెరుగూ॥ ౪౨

విత్తే చెట్టయిపుట్టును । విత్తేవిత్తనమురీతి వెలయునుధరపై విత్తుకు చెట్టుకు వేరే । విత్తన మొకటున్నదనిన- వినగూడదోయీ*తనకుదాబు-ట్టునువినవోయీ*విత్తుచెట్టులరెంటి-విధమీభూ మెరుగున - ట్లుత్తబయలెరుగదు- సత్తు విత్తులరెంటి - వినగూడదోయీ*తనకుదాబు-ట్టును వినవోయీ॥ ౪౩

చెట్టేమూలము విత్తుకు । చెట్టుకు మూలంబువిత్తు క్షితిపై రెండు౯ । బుట్టినజన్నిన రెంటిని । గట్టిగతానెరుగకుండు - గదరయీ నేల*నీవీరీతి - కనుగొనవేలా* పుట్టుచుగిట్టుచు- పొలుపొందుతన వెరుక- నిట్టివిచిత్రము- తెన్నెదెరుగదుబయలు- గదరా యీ నేలా*నీవీరీతి- కనుగొనవేలా॥ ౪౪

కనమూసినకనుదెరిచిన। కనుమరుగంతైన లేక కానం
బడుచుండ। కనుగొనశక్యముగాకను। నసిశయున నొకరీతినుం
డు-నతడే నిర్గుణుడూ* వినికని వెతల- నతడొందడెవుడూ*
వెన్నెలలోపల- వెలగకాయలరీతి-నున్నవిశ్వమునొక-
వెన్నడు యెరుగని- యతడే నిర్గుణుడూ* వినికని వెతల- నత
డొందడెవుడూ॥ ౪౫

ఎరుకే దేహేంద్రియములు। యెరుకే వర్ణాశ్రమము
లుయెరుకే శ్రుతులు న్నెరుకే నీవును నేనును। యెరుకే సతి
సోదరాదు- లెరుగుచున్నత్తా* నేదీచేరద- యిదిగో నీయి
చ్చా* హరిహరబ్రహ్మాది- సురనరగిరిసరి- త్తరుమృగముఖ
చరా-చరములుయెరుకాని- యెరుగుమువత్తా* నేదీచేర
ద-నిదిగో నీయిచ్చా॥ ౪౬

ఎరుకే విద్యావిద్యలు। నెరుకే ప్రణవంబు నాదమెరుకే
కళయు। న్నెరుకే బిందువు చిత్పు। త్తెరుకే యానందమిదె
నీ, వెరుగు సమబుద్ధి*-నీనాపూట- లెరుకే నీబుద్ధి* యెరుకే
నిర్గుణసగుణ- మెరుకే యెరుగనుయిట్లు- యొకనుమిది
యంత- యెరుక జేసితినీవి- ట్లెరుగు సమబుద్ధి* నీనామాట
కెరుకే నీబుద్ధి॥ ౪౭

ఎరుకేయిహపరసౌఖ్యము। లెరుకేజ్ఞానంబుజ్ఞేయమె
రుకే మోక్షం।బెరుకేభక్తివిరక్తులు। యెరుకేసంకల్పమని
నీ-వెరుగుసతీ-తీ॥ *యెకడికార- యెరుకసంపూర్తీ
యెరుకేజీవుడీశు డెరుకేతదేకాంత- మెరుకేసర్వమునే
ను-తేరిగిచెప్పితినీకి - తెరుగుసతీ-తీ *యెకడికా
ర-యెరుకసంపూర్తీ॥ ౪౮

చింతలతోటనదెరుకే। వింతలపుట్టిల్లసంగవెలసినదె
రుకే। తంతులపాట్యటనదెరుకే। పంతములకుచూడమూ
ల-బలమున్నదెరుకే * జగజ్జాల - స్థలమన్నదెరుకే*
భ్రాంతులకెల్లను- పట్టణమనజెల్లి- కాంతలపురుషుల-గ
రిగించుటకుమూల - బలమన్నదెరుకే*జగజ్జాల- స్థలమ
న్నదెరుకే॥ ౪౯

అన్నియుతానైతనకవి। పన్నగవేరసునునోటబలు
కుచుకరితా। నన్నటినెరిగెడియెరుకై। యున్నానని
రుకకెఱుకై- యూహింపుచుండూ*తనలోతానె- మో
హింపుచుండూ*యెన్నోవిధత్రిలీ- యెరుకసీతలువిం
టె-యున్నదిలేమలే- కున్నదికలదాని- యూహింపుచుం
డూ*తనలోతానె-మోహింపుచుండూ॥ ౫౦

పిండబ్రంహ్మాండంబులు । రెండునయీరెంటిలోని।
రెండహములుయీ।. కందములునాల్గుగూడియు।ఖండంబ
గుమెరుకరూపు- గనరామాతండ్రీ*యిదిదెల్పిన- ఘను
డేతలిదండ్రీ*ఖండఖండములుగా- గనుపించెమెరుకను-
దండిదానేటియు-ద్దండులకలనైన-గనరామాతండ్రీ*యి
దిదెల్పిన-ఘనుడేతలిదండ్రీ॥ ౪౯

పరిపూర్ణమొకటిదకని।తరమైనప్రపంచమెల్లదగ
దెలియమునీ।మెరుకేననిమదిలోపల । మెరుకేపరిపూర్ణ
మెరిగే-దెరుకనెరిగేదీ*యింకొకటిలేదీ-రెంటినెరిగేదీ*
యెరుకపుట్టువుమూల-మెరుగనిదీయెరుకె - యెరుకేదా
బుట్టిన- దెరుగబోయితెలేదం.చెరుకనెరిగేదీ*యింకొక
టిలేదీ-రెంటినెరిగేదీ। ౫౦

పాపములుపుణ్యములుభువి । ప్రాపించునుయెరుక
చేతభ్రమసినవారికి।ప్రాపింపవెరుకనెడసిన। తాపము
లనుచిత్తమందు-తగదెలుసుకొనుమీ*ఆగామిబో-ధనుతె
స్సవినుమీ*పావలలోశుద్ధ-స్ఫటికసన్నిభమయిన- ఆపో
జ్యోతినిప్రత్య- గాత్మనిమదిలోన- దగదెలుసుకొనుమీ*ఆ
గామిబో-ధనుతెస్సవినుమీ। ౫౧

ఎరుకన్ననుమరుపన్నను । మెరుకకు మెరుకన్న దేహి
యనమాయన్నరా। గురుతనగ సాక్షియనినరా। స్ఫురణయ
హంద్రష్టయనిన- చూడు మొక్కటిగా*యిది లేకుంటే- చూ
డ మొక్కటిగా*మరిచాలచలముల- మర్మమెరిగేటిదన్న -
మెఱిగి తానేనని- మెఱిగిపొయ్యేడిదన్న- చూడు మొక్క
టిగా*యిది లేకుంటే- చూడు మొక్కటిగా॥ ౬౦

అనుమానముమదినుంచక। వినుమింకను మెరుక పేరు
వివరించెదబుద్ధ్యనచిత్తంబనమానస । మనినసహంకార
మనిన-నంతఃకరణనరా*సంకల్పమం- చనియిచ్చననినరా*
తానుసితరులని- తాగుతేఁ ఱిగెడిదన్న- తనకనినితరుల -
తనను తెలిసెడిదన్న-నంతఃకరణనరా*సంకల్పమం- చని
యిచ్చననినరా॥ ౬౧

వినుమితరులుమెరుకను సా। క్ష్యనిపలికిరి నేను సాక్షి ।
నహంమనినీతో। వినునట్లుజెప్పియేవే। రనగూడదు రెండు
నొక్క-- టని తెలుసుకోరా*మాటల భేద- మనికనుకోరా
రా*అనరాని వినరాని-కనరానిజయలందు- తనకై తాన
రూడెంది- తనకై తాజనునాహం-మని తెలుసుకోరా*మా
టల భేద-మనికనుకోరా॥ ౬౨

వన్నియలైనోకచోటను । వన్నుగకలసినది హృదయ
పద్మంబునుచు। న్నెన్నెదరుజనులనెరుకం । దున్నదనుచు
శు)తులుబలుకు- చున్నవిసుమ్మి తెలుసుటమాత్రు - మన్న
విసుమ్మి*వన్నెలన్నియుమీరి- యున్నవస్తువజాడ-నెన్నడె
రుంగక - యెన్నోరీతులబలుకు. చున్నవిసుమ్మి* తెలుసు
టమాత్రు-మన్నవిసుమ్మి॥ ౬౩

చులకనిముక్తిగనొకచోటి । తెలిపెదవినునంది యము
లుదీరునుదీనం । బలుకునగలిగినయర్థము। పలుకనువిడ
నాడినిల్వ-బడుచోటింకేది* రెండునునొకర-పలుకేలయి
నాదీ* తెలియుమీలాగున తెలివిదేహములన్ని- తెలివే
తనువునుబాసి- తెలివేస్థిరముగనిల్వ- బడుచోటింకేదీ. రెం
డునునొకర-పలుకేలయినాదీ॥ ౬౪

ఎరుకయినభూతములనీ । వెరుగుముయాకసముగా
ద్పలింగలమునునీ।ల్లిరువైననేలయనినే । నెరిగినపద్ధతిని
నీకు-నెఱిగించినాను*ముజ్జగము - లన్నియునువీట్లతోనూ*
పరిపూర్ణముండుగ-స్పడుచుతమకుదామె- మరికానరా
నట్టిమార్గముగలవీటి- నెఱిగించినానూ*ముజ్జగముల -
న్నియునువీట్లతోనూ॥ ౬౫

ఎరుకుత్పత్తిని తెలియఁగ। సరసిజగర్భాదులయినచా
లరనెఱిఁచో। నరుడెంతవాడువాడది। యెరుగుదుననవట్టి
మాట-లివివింతగాక*తప్పకువాని - కికరాకపోక*అర
మరలేక స-ద్గురుమూర్తిచరణసం- కరుహోద్వయాచర
న-నెఱుగనినరుమాట- లివివింతగాక - తప్పదువాని*కిక
రాకపోక॥ ౬౬

లేనెరుకబయలులోపల। తానెట్లుజనించెననినదగ
వినువంధ్యా। సూనుఁగతివియదబ్జవి। థానంబునయత్ను
రాజ-ధానివిధమునర*రజ్జువుసర్ప-మయినవిధమునర*
స్థాణువుపురుషుని- చూదానమృగతృష్ణ- లోనీరువిధము
స్వ-ప్నానందముగరాజ ధానివిధమునర*రజ్జువుసర్ప,
మయినవిధమునర॥ ౬౭

లేనెరుకనుయెరుకనయును। లేనెరుకెట్లాయెననిన
లెస్సగవినుమా। లేనిమృగతృష్ణవంధ్యా। సూనులుగలి
గుండివేఁకి చూడలేనట్లూ*యీ లేనెరుక-యేడలేదిట్లూ
స్థాణువుపురుషుడు, శశవిషాణముగగన- సూనమునరువి
స్వ-ప్నానందమిక వెతికి- చూడతేనట్లూ*యీ లేనెరుక-
యేడలేదిట్లూ॥ ౬౮

ఎరుకయునయమెట్లన్నను। సరళంబగునారి కేళసలిల
ముభంగిగా। యెరుకెట్లుపోవునన్నను । కరిమ్రింగినవెలగ
పండు- కరణిగనెరుగూ*తిరిగిరాని- కరణియునెరుగూ*
పరిపూర్ణముస్నది-యెరుకతానెరిగితే- యెరుకేమ్రిం
గుమనవ-స్మృడుమ్రింగిననాటి - కరణిగనెరుగూ*తిరిగి
రాని-కరణింకోటెక్కగూ॥ ౬౯

సంతోషాసంతోషము । లంతనెగనవద్విపిదపనరుగు
నెదటికో।ఏంతయియున్నదిచూచితె । యింతేసుమ్మెరుక
పుట్టు- ఏకతెలుసుకోరా*సంశయమేల - యిదినమ్ముకో
రా*యెంతనిదెలుపుదు- యీదేవమార్గము*నంతటబ
హువన్నె-లగుపడియగుపడ-దికదెలుసుకోరా*సంశయ
మేల-యిదినమ్ముకోరా॥ ౭౦

రాకడపోకడలేకను।యేకస్థితినుండుసట్టియీబయలం
దుగా । రాకడపోకడగలిగియు । నేకముగాదోచునేని-
యెరుకసుశీలా* ప్రతిమలోని - పెరుమాళ్లలీలా*లేక
తోచనయెరుక-లేనెలేదనుచుసీ- కీకీలుగుర్చుచే- యెరు
కైతెజాలుళ్ల కెర్రుకేసుశీలా*ప్రతిమలోని- పెరుమా
ళ్లలీలా॥ ౭౧

వనగండ్లుదకములోపల । తనకై తావచ్చితనకుదానే
గువిధం।బునపరిపూర్ణములోపల । తనకై తావచ్చియె
రుక-తనకై తాజనునూ*అచలంబున్న - దని తానెరిగిన
నూ*తన లేమిసహజమని-తనకుదోచునుతోచి- తనకల్మిగా
వగభా-వనజేసినిలువక తనకై తా జనునూ*అచలంబున్న
దని తానెరిగిననూ॥ ౭౨

పరిపూర్ణములోదోచుచు । యెరుకేతనుతనకుదా
నెయేపడవినుమీ। తొరటలుతొమ్మిదిగలదై । తిరితీపుల
నొందుచుండు-తనువనదగుచూ*అచలమును- గని తానేన
నునూ*మరిగిల్లెరుకను దెలియు-యెరుకేనిల్వమగాక-పరి
పూర్ణమందుదా-నెరిగేదెట్లాకనుతుగ- తనువనదగు
చూ*అచలమును గని తానేననుచూ॥ ౭౩

తొలకరిమెరుపులకైవడి। పొలుపగునీశ్వంచు దోచుబు
గ్గలరీతి।న్నలసూర్యకిరణమందున । గలనీలమువలెనె యె
రుక- గనుపించునయ్యా*అంతలో నెచట - గనుపించద
య్యా*కలకాల మొకరీతి-గలిగుండదీయెరుక- తిలకింపద
గులురా-తిరిదిరుగువిధమున - గనుపించునయ్యా*అంత
లో నెచట-గనుపించదయ్యా॥ ౭౪

కట్టాదుఃప్పలేకను । కట్టయనొక సమయమందు గనుపడిబహుళగా । మిట్టిపడుతుదకుగనుపడ । దట్టిదెసమి యెుకపుట్టు దమలవిచారా॥తనకుదానె- పుట్టినదారా॥పుట్టిగిట్టుటలను- నట్టేటనిలుచుండి- బట్టబయలునొడి-గట్టినగనుపడ - దమలవిచారా॥తనకుదానె - పుట్టినదారా॥ ౭౫

తనమూలముతగిదంద్రములు ; తనవలెనేవారివారితలిదంద్రములకుగా। తనవలెనెగానియన్యము।గనజననస్థానమెుకటి-గలదనతరమా॥బ్రహ్మాదుల - కదితెలియదరమా॥వినమాయీబ్రహ్మాండ- జననమునీనాయం- దునువైనదిడియగా-దనియింకొకటివేరె - గలదనతరమా॥బ్రహ్మాదుల-కదితెలియదరమా॥ ౭౬

కనరానిదానిశూన్యం। బనియనదగుగానిబయలుననదగదుసుమీ।కనవచ్చుచున్నదిదిగో। గనుగొనలేదయ్యెనెరుక-కనుగొనరాదా॥యెరుకనెశూన్య, మనియనరాదా॥కనవచ్చెనాలేదా-కనుగొంటిలేదాని-యనరాదభయమేమి,యనుమానించకునిదుగో , కనుగొనరాదా॥యెరుకనెశూన్య, మనియనరాదా॥ ౭౭

ఎరుకబయలంచు లేమిని। యెరుకను శూన్యంబటంచు ।
యెరిగించబడెను। యెరుగుమిదె యాకసంబు। తెల్లరిగి తె
యెరుకాకసములు, యేకమాగదరా*ఆకసములయ, లే
క మెల్లోరా*పరిపూర్ణమిదుగోగ, న్పదుశూన్యమనరా
దు యెరిగుంధు మెదిలిస్తె, యికనాచెయిజూచేవు. యేక
మాగదరా*ఆకసములయ, లేక మెల్లోరా॥ ౭౮

కనుపడెడుబయలులోపల । కనుగొనలేదయ్యయెరు
కగావునశూన్యం।బనవలసెదీని నాకస। మనవలసెనుదీన
విశ్వ,మాయనోయప్పా*యింతకువేరె,మాయలేదప్పా
గనుక నెయీవిశ్వ-మొనర లేదని లెన్స, వినజెప్పనాయను
కనబోకుండనుచుని- మాయనోయప్పా*యింతకువేరె,
మాయలేదప్పా॥ ౭౯

అహమనదుగదాయచలము । అహమున్నదొ లేదొ
మాడుమవినిజమెగదా। యహమును బుట్టించదుగద। య
హాముదయించేటివరకె, అదియున్నదిగా*అహమే విశ్వ-
మైనిల్చినదిగా*అహమేయీముచ్చట్లు-నన్ని తెల్లరుగునుగ
ద-అహమే తా లేనని-యెరిగి తెసరిగాద-అదియున్నదిగా*
అహమే విశ్వ-మైనిల్చినదిగా॥ ౮౦

ఆవరణమునాకసమునని। గావరణమునచలమునుచునని
రిమహాత్ముల్ ।ఆవరణముమిఱిగల్గిన। దావరణము లే దని
త మది తెలుసుకోరా*యీ రెంటినీ వే- రనికనుకోరా*
ఆవరణము న నే-రావరణముజూచి-యావరణ మేదీని-కా
వలమాట లే,దని తెలుసుకోరా *యీ రెంటినీ వే - రనికను
కోరా॥ ౧

ఆ కాశము శూన్యంబని। లోకులు మొర బెట్టి రాని లో నె
వ నా మల్ ।ప్రాకటముగ బుట్టినవని। చీ కాకుగ చెప్పినారు
భీవిన రామా*వంధ్యాసంతు-క్షితిలోన లేదూ* కాకుం చే
సినచోద్య మాకుం దేటికొమ్ము, లీ కాలముల నే మే-మేకం
టినునుమాట- భీవిన రాదూ*వంధ్యాసంతు - క్షితిలోన
లేదూ॥ ౨

లే నెరుకనుబయలంమన । లే నే లేదనకయితరు లేలబ
లికిరో। లేనిదికలదనిపిద[illegible] । లే నే లేదనుచుసిగ్గు- లేక
యీలీలా*భీవినకుచీ - కానినీ కేలా* మే నందశుద్ధము-
తానందుకొనినప్పల్లి-పూసకడిగినరీతి-నానుసిగ్గొకయింత,
లేకయీలీలా*భీవినకుచీ. కానినీ కేలా॥ ౩

అన్నపుసూత్రాంశమువన । పెన్నగనీరంబుపాలిన మెఱుగుమయారెం । డెన్నడుగలయవోనాడే। మున్నను మీయెఱుకమాట- సుగుణసంపన్నా*కలసుటయెఱుక - సుమియుంతకన్నా*ఉన్నదెఱుకమూల- మన్నదెవినలేదు-యెన్నడునీభ్రాంతి- నన్నంటనీయకు - సుగుణసంపన్నా*కలసుటెయెఱుక-సుమియుంతకన్నా॥ ౮౪

పిల్లలుతాటాకులతో। పిల్లలగావించిపెండ్లిపేరంటంబుల్ ।కొల్లలుగజేయవారల।తల్లులుగనుసత్యమనుచు- దలచేరమదినీ-నినునీవిట్లు- దలచునీమదినీ*కల్లసంసారముగనిమానవులుసంత-సిల్లగగురుమంత్ర-సిద్ధులుజమని- తలచేరమదినీ-నినునీవిట్లు-దలచునీమదినీ॥ ౮౫

మేనెఱుకలగనరెంటిలో। దానినియిదిదీనదియుతగన్సృజియించుగా। మేనెఱుకలవియుమూలము। లేనదిసృజనయ్యెననుచు- లెనేలెవంటీ*అంటేతప్పు - లేనేలేదంటీ*మేనెఱుకలిప్పుడు-దేనంమున్నవోజాది - లెమేనెఱుకల-లెనివనుచునమ్ము- లెనేలెవంటీ*అంటేతప్పు- లెనేలేవంటీ॥ ౮౬

ఎరుకపని సేయదనకుము। యొరుగుటమరచుటలు రెండు యెవ్వరిపనులో। యెరిగింపుము నా మోహిలను। వెరవకు తప్పితివి దెబ్బ వేసెదజూడూ*అట్లనకుండ- జేసెదజూడూ* వెరపించుటే దెబ్బ- వేసైన నాతండ్రి- యెరిగించిపై మర్మ మెరుకను వేదీసి- వేసెదజూడూ*అట్లనకుండ- జేసెదజూడూ॥ ౮౭

లేనికలగలిగినప్పుడు। దానికిదశదిశలయందుతగ మొదలుకొనెగ। తానంటకున్న మేలరా। లేనిక లేచూచె వేని- లేకపోవుగదా*కలలో మేలరా, లేకపోదుగదా* లేనెరుకబయలు- యీలాగునని కెపుడు- గానవచ్చె తెబోధ- గావలెననవపుడు - లేకపోవుగదా*కలవు మేలరా లెకపోదుగదా॥ ౮౮

ఒంటుకుదావలిబిందోక। టంటించినకొలది లెకరాయధికంబగునా। యొంటుకువలపలబిందోక। టంటించిన లెకరావున్న- కారాయగదోయీ*ఒంటుంచి లెదో-గాదనవోయీ*దంటదీగుచూడు. దానవలెనె యెరుక- కంటేబయలు తాను, గలిగుండుతనకున్న- కారాయగదోయీ*ఒంటుండి లెదో-గాదనవోయీ॥ ౮౯

ఎరుకొకటుండే నేనియు। ఎరుకేయీవిశ్వరూపమే పడదాల్చు। నెరుకొకటిలేకుండిన। ఎరుకయినప్రపంచమన్న- దెవరెరిగిరికనూ* లేదనసైన - నెవరున్నారికనూ* పరిపూర్ణమయినట్టి-బయలుండకనె పెట్టి- గురునివాక్యముబట్టి- గురుతుపోగొట్టితే- యెవరెరిగిరికనూ* లేదనసైన-నెవరున్నారికనూ॥ ౯౦

తెలుపుమృదుత్వముమధురము। గలవస్తువుచక్కెరనుచు గనుగొన్నట్లా। తెలివివిశదముగజగముల। గలవస్తువుబిందువనుచు -గనుగొనరాదా* నే దెలిపితె- విని నమ్మరాదా* తెలివి చేబయలుండ- దెలిసియీ తెలివిని- తెలివి చేతనుబట్టి- తీసివెయ్యకపోనీ- కనుగొనరాదా* నే దెలిపితే-విని నమ్మరాదా॥ ౯౧

లేనెరుకబయలులోపల। తానైతనకేరుపడినతనమూలమునే। తానెరుగదలచినప్పుడు। తానే లేకుండుదృష్టాం-తమువినుమిచటా* కలదోచదె-తనకయితానెచటా* తానయిదోచినకల - తనమేలకగనబోతె- తానేతనకు లేము తగియున్నదిదృష్టాం-తమువినుమిచటా* కలదోచదె- తనకయితానెచటా॥ ౯౨

చచ్చుటపుట్టుట మెలుకువ| వచ్చుటగాధపుసుషు ప్తివ
చ్చుటవినినా| లచ్చముగసహజ మెరుకవు|పొచ్చెము యీ
యెరుకనిల్వ- బోదుమాయప్పా*అచలమునకిట్లు- లేదు
గదప్పా*మచ్చికతో రెంటి-మర్మమునీకివ్వ- డెచ్చగదె
ల్పితి- నెరుగు మెరుకనిల్వ- బోదుమాయప్పా*అచలమున
కిట్లు- లేదుగదప్పా॥ ౯३

ఎరుకనుకలలోపురుషుని| కెరుకేయీవిశ్వముగుచునే
పడుకలగా| యెరుకబయలుకనితానెం| దెరిగిననెరుకక
దిమేలరా--యిదినమ్ము లెస్సా*యెరుకతోపొందు-వదలదె
బిస్సా*యెరుకనీకలనీకు-యెప్పుడుదోచితే- యెరుక లేద
ను మేలరా నెరుగు మెప్పుడుచాలు- యిదినమ్ము లెస్సా*యె
రుకతోపొందు-వదలదేబిస్సా॥ ౯౪

చిత్తరువురంగుగోడల । నెత్తరగునదెలిసినానానీవి
వ్వడునీ| చిత్తమునజగము నెరుకను| నుత్తగుబయటట్లదెలి
యు-మూహతోడుతనూ* తెలిసివిడువు- మూహజగము
లనూ*అత్తెరంగునజేసె- ఆవలిమాటను-యీతెరంగునదె
లియు-నెవరుం జేరిటుమీద- నూహతోడుతనూ* తెలిసివి
డువు-మూహజగములనూ॥ ౯౫

పరిపూర్ణములోలేనిదె। మొదకొకటితో చితనను
మెరిగినమ్మృవగా। మెరుకవిడుచునదెట్లన । కరములుత
పసులుతామె-గడుపునట్లుగనూ*యిదిగాకుంటే- కల
దొకటివినుమూ*మరిగానిదామాట మంచిదిమాటని-పరి
పరివిధముల-వల్కెవలుకులవని- గడుపునట్లుగనూ*యిది
గాకుంటే.కలదొకటివినుమూ॥ ౯౬

తలయెత్తిచూడజాలునె । యలచీకటిమెదుటనిలచి
యబ్బాప్తుకళం।గలవచ్చిమెళ్ళుకువందున। కలచేష్టలుమో)
లనిలిచి- కనుగొనకలదా*అట్లనెరుక- గనుగొనవలదా*
యిలలోనగురుబోధ- నెఱిగిననరునిచే - ష్టలుగంటెనుజ్ఞ
కిట-సద్గురుబోధౌట- కనుగొనవలదా*అట్లనెమెరుక-గ
నుగొనవలదా॥ ౯౭

అంటదుకలమెళ్ళుకువడే। లంటముకలనెన్నటికినిన
దినిశ్చయమీ। రెంటిక్రియగురుతుబయలుల ।రెంటినిరెం
డంటకుండు- రెండింటిలోనూ*కలమెరుకలీ- రెండుమి
థ్యానూ*దంటమెళ్ళుకువబయ,లుంటమెప్పటికెరిగి-గెం
టుముపైరెంటి- రెంటికలయెరుకల- రెండింటిలోనూ*క
లమెరుకలీ-రెండుమిథ్యానూ॥ ౯౮

ఎరుగవుసుషుప్తిజాగ్రత। నిరవందంగలసుషుప్తి నెరుగు మెళుకువ। ట్లరయ నెఱుక మరుపులుబయ। లెరుగవు బయలెరుక రెంటి- నెరుగుచునుండూ*గురుముఖమున- నెరిగియీ రెండూ*తిరముగ నెరుకను తీసి వేసి తె చాలు-పరులు నేనని యెడి-పలుకు లేకుండుని- నైరుగుమీ రెండూ*గురుముఖమున-నెరిగియీ రెండూ॥ ౯౯

సంకల్పము లేనిదిని। స్సంకల్పము లోనదోచు చనుదోచు చనుగా। సంకల్పమెతప్పనిని। శ్శంకగా మది దెలిసె నేని-చనుతా లేననుచూ*నిస్సంకల్ప- ముని చేదననుచూ*సంకల్పించుటకింక-సంకల్పమేదిని-స్సంకల్పమంచుటల్ -సంకల్పమొనిగితే- చనుతా లేననుచూ*నిస్సంకల్ప- ముని చేదననుచూ॥ ౧౦౦

ఎఱుకతనకు దావిడిపో। దెరుకను విడిపింప లేరు యెవ్వరు ధాత్రిగా। గురుడొకడు దప్పగురునకు। పరిచర్యయొన చిగా బోధ- పద్ధతి వినినగా*తిరిగిరాని- పద్ధతిగ వినగా*పరిపూర్ణగా మెరుక నే- పగారచు నెరుకయు లేక - హరినికల లోగన్న-కరిభ్రమగ్గినట్లుయీ-పద్ధతి వినినగా*తిరిగిరాని- పద్ధతిగవినగా॥ ౧౦౧

అపరోక్షమానెమనుజుల । కుపరోక్షంబయినబయలు గురుకృతిలేకఁ । అపరోక్షమానమనుజుల। కుపరోక్షంబయినబయలు- గురుకృపగలుగా*కీఁ దెలియని- యెరుకతాతోలుగా*విపరీతబుద్ధిని-విడిచినీ వెప్పుడు-నుపచారములు జేయు-చుండుముగురునకి-గురుకృపగలుగా*కీఁదెలియని-యెరుకతాతోలుగా॥ ౧౦౨

నేనెవ్వడనునుజీవుడు । నేనే నేననుచుశివుడునీ రెండనకఁ। తానుండునచలమన్నిట । నేనరిగినతానుపయిది-నే నెట్లనినీ* నేననకున్న-తా నెట్లనినీ* నేనన్నదాన నే- నానీప్రసంగము- తానన్నదాన నే-తలపోయవలెనట్లు-నే నెట్లనినీ* నేనాకున్న-తా నెట్లనినీ॥ ౧౦౩

తొట్టులుతొమ్మిదిగలమేల్ ।మట్టికియొకరెంటిలోనమ లఁలునాల్గుం। డెట్టని తెల్లదినల్లది। కట్టెదిదానగ్రమందు-కలదొకఁగూటు* అదియెరుకనే- వులుగుండుచోటు* కుట్టగురుబోధను- గొడ్డలిచేబూని- మట్టిపులుగులరెంటి-మలచికాకపోని- గలదొకఁగూటు*అదియెరుకనే- పులుగుండుచోటు॥ ౧౦౪

తనువునగలిగినయెరుకే । తనువుతనువనుచుతనను
తాననియెరుగుం । దనువునుబాసినమీదట। తననాదేహ
మును రెండు-తానెరుగదపుడూ॥అదిగనుకతా-లేనేలేద
పుడూ॥అనుమానరహితమిం-దచలమున్నదిగంటే - తన
మాటతలపోయ-తనకుసిగ్గయితనను- తానెరుగదపుడూ॥
అదిగనుకతా- లేనెలేదెపుడూ॥ ౧౦౫

ఉప్పినిజెడుగదతరువా।కర్పూరవ్వాడువిత్తనముజచ్చునా
రెంటికియూ। తిప్పలుతప్పవుధరయే। తిప్పలుతానెరుగన
ట్లు- తెలుసుగదోయీ॥తనువెరుకల - బయలెల్లెరుగో
యీ॥గొప్పయినగురుబోధ-చొప్పననెరిగిపయి- తిప్పలు
గలదాని-దప్పతీసితెచాలు-దెలుసుగదోయీ॥తనువెరుక
ల-బయలెల్లెరుగోయీ॥ ౧౦౬

మతములవారలుతమస।మ్మతమయినటువంటిశాస్త్ర
మర్యాదలచే। మితమేరువరచుకొనిబహు। గతులనుకల
హింతురట్టి-గతినీకేమిటికీ॥చపలతజెందే- స్థితినీకేమిటికీ
ప్రతిలేనియీబట్ట-బయలుండజూచినం- తతము లేనెరుక
లే।దనినమ్మమికవారి-గతినీకేమిటికీ-చపలతజెందే- స్థితి
నీకేమిటికీ॥ ౧౦౭

ద్వైతాద్వైతవిశిష్టులు । నైతురువి౹ నైపరెపుడునైప కపిదపరు। నైతురుక్రమమున వేరని । నాతతమతిజీవశివుల. నవివినబోధా* నేబోధించి - నవివిడువబోధా* పూతమాబయలును- పొడచూదిగురునిచే- ద్వైతాద్వైతవిశిష్టా-ద్వైతములనుమాను-మవివినబోధా* నబోధించి- నవివిడువబోధా॥ ౧౦౮

కొందరుదశవిధనాదము । లందునసభపంచకంబునందునజకారి।లందునలక్ష్యధ్యానము । లందునహంసందుబుద్ధి- నాటింతురోయీ* యోగములందు - నటియింతురోయీ*అందిసిద్ధులచేత-నానందింతురుకొంద- రందరేమినరీబో-ధందేనీవుండుము- నాటింతురోయీ*యోగములందు-నటియింతురోయీ॥ ౧౦౯

కొందరుముద్రలుగనవలె।నందురుమరికొందరధికమందురుద్రష్టరు। కొందరుభజనేలెస్సని। యందురుయివియన్నిమెరుకే-నని తెలుసుకొనుమీ*నీకివియేల- పనిలేదువినుమీ*ముందుగపరిపూర్ణరు-మున్నదిగనగుతురు- వెంధుండకుండచా-వెగరగొట్టినజాలు - నని తెలుసుకొనుమీ*నీకివియేల-పనిలేదువినుమీ॥ ౧౧౦

దేవునినీవు నెఱుంగవు । నీవిప్పటికెట్టివాఁడౌ నే దెలి
పెదనీ। కీవెఱ్ఱిబోధ లెంకుకు। కావునన ద్దేవునిమఁగో- గ
నుగొనవో యీ*నామరూప - కమఁగా లేవో యీ*నీవా
దేవునిలోన- నినుఁ లెస్స వెదకిన - న్నావలముచ్చట- నడు
గోయి తెల్పెద- కనుగొనవో యీ*నామరూప- కమఁగా
లేవో యీ॥ ౧౧౧

మానవుఁడు సేయఁబూనిన। దానిలో తెలివి చేయఁదగు
ననిమదిలో। నే నెఱిగి నీకు జెప్పితి । పూనుమఁరు విబుట్ట దే
ని-పోనీ నీమనసూ*రుచిపుట్టితె - పూను నీమనసూ* నే నే
మియనబో తె - నీ కేమితోచునో- లేనినిష్ఠురములు - లే
కుండు టే లెస్స- పోనీ నీమనసూ*రుచిపుట్ట తె - పూను నీ
మనసూ॥ ౧౧౨

పంచాక్షరములతో టిత్ర। పంచము తానుద్భవించెబ్ర
ణవాక్షరముం। దంచుశ్రుతు లెన్నెదా న్నెరు కంచనీ వెరి
గి యెఱుఁగు-మచలముదీనఁగా*నిల్పుకు మెరుక- నచలములో
నఁగా*చంచలమతి చేత-చతురాక్షరెకుఁట వం-చెంచెద వెం
దుకుయుదినమ్మికె కుగుమి ట్లచలముదీనఁగా*నిల్పుకు మెరుక
నచలములోనఁగా। ౧౧౩

ఎనుకేదిజ్జడమీజగ । మరయగపరిపూర్ణాయేమియ
రాదదియా। యెరుకజగములస్థిరములు। పరిపూర్ణాము
శాశ్వతమది-పాటించికనరా* కావా రెండీ- పాటివివిన
రా*గురుముఖమునవీటి-నరుడుగు తేఁరుగున- తిరిగిపుట్ట
డు వాడి-ద్ధరవయిమును పటివ లె* పాటించికనరా - కావా
రెండీ-పాటించివినరా॥ ౧౧౪

కొందరుభూతములయిపిటి । యింమనచి త్తంబునుం
డురధికములనుచుఁ॥గొందరు యేమియు లేదని।యందురు
గురు తెరుగుమిన్న-యుపశబ్దములురా*యివియన్నిసిలువ-
వని తెలియవ లెరా *యొంద రెన్ననిననీ· కెందుకుబయలును
ముండుగగనిగురు-నెండుండనీకిన్న -యుపశబ్దములురా*
యివియన్నినిలువ-వని తెలియవ లెరా॥ ౧౧౫

కొందరుకర్మము నేశా । గందురుమరికొంద రెవుఁ
వందుకుతనువుఁ; కొందరు ప్రాణములధికం| బంమరు
నీకిట్టవట్టి।యాశ లేమిటికి* వారితోపొందు-జేసేవేమిటికి
యొందరిమాటలు- రొన్నయినయీబోధ- కింది వేకాని
పయి* కెగి రేపిగావిట్టు-లాశ లేమిటికి*వారితోపొందు,జే
సే వేమిటికి॥ ౧౧౬

తనువెరుకలు రెండొకటి। యనియనరాదనుచుగొం దరంమురుభువిలో। తనువెరుకలుతుదినొకటి ।గనుగను వడకుండురెండు- గనరావోయన్నా* రెండొకటి- వి గామాయన్న*అనుమానమికయేల-నందరిమాటలు- విన నబోకనేబోధిం-చినరీతినిప్పుడు- గనరావోయన్నా* రెం డొకటి-వినరామాయన్నా॥ ౧౧౩

కన్నులప్రకాశవేల్గిడి। తిన్నగభ్రూమధ్యగుండుదృ ష్టినిలిపియుం।దున్నదివెన్నెలలోబయ। లన్నాకనుముందు రెరుక-నదినిల్వదోయీ*తనువుతోబోయే- దనితెలియ వోయీ*మెన్నతనువులువద్ది-యెరిగినఝణకక-నున్నబ యలిదిజూచి-యుళ్లకెరుకనువీడు-నదినిల్వదోయీ*త నువుతోబోయే-దనితెలియవోయీ॥ ౧౧౪

జనులాత్మానుభవంబై । ననుముక్తులబలికిరిట్లునమ్మ కుమెరుకే।కనగాదెచ్చటగురుకృప। ననుభవమెవ్వరికినై న.నామాటనిజమా*అనుభవముల్ల- కాటమా లెనిజమా* వినజెప్పుమీరెండు - వివరించిపైమాట-విని నేమందరిబో ధ-వినిపింతువేవేగ - నామాటనిజమా*అనుభవముల్ల - కాటమాటనిజమా॥ ౧౧౫

తనను గానిన మోక్షం। బనివలికిరిగాని జనములదిన
మ్మ్యకుమీ।తననుతనుబట్టబయిలుటను। గనబోయి తెతప్పకుతా
నె-కానరాదోయీ*విశ్వముతనకు- కానరాదోయీ*త
ననుంచయినదిగనుక- తానువిశ్వము రెండు-గనుపించుటు
శ్లకిట-గావునతనకుదా-గానరాదోయీ*విశ్వముతనకు
గానరాదోయీ॥ ౧౨౦

మాయగదా లేనియహం। బాయగదా తనకుదా నెయ
చలముఁనొప్పిం।దాయగదామాయనలే। దాయగదామా
యచిత్ర-మాయగదోయీ*సంశయమంత - బోయెఁగదో
యీ*మాయసమూలము-మాయజూచుచుండ- మాయ
మైపోయెను-మాయకేఇదిచిత్ర- మాయగదోయీ*సం
శయమంత.బోయెగదోయీ। ౧౨౧

లేనియహమున్నబయలును। లేఁప్రపంచమునుతనను
లెస్సగదనలో।దానువిమర్శించినయా। లేనిదలేకుండున
వల- లేదుయేమాటా*యిట్లననయిన - లేదుయే మాటా
లేనియహమీబయిట - లేనె లేదనిచూచి-లేనిదికలదని లేని
మాటాడేవు- లేదుయేమాటా*యిట్లననయిన - లేదు
యే మాటా। ౧౨౨

పరిపూర్ణ మెరుక లెట్టివో । గురుముఖమున రెంటిలే
స్సగుణ తెరిగెరుకగా । సరిపుచ్చుకున్న వ్యావయని। పరిశుద్ధ
పుబోధయిదియె-పాటించికనరా*శివరాముల-పద్ధతియి
దిరా*నరులుకొందరుబలికి- రెరుకనుభ్రమింగియూ - పరి
పూర్ణమయ్యేనం, చెరుగక చెడుటకై-పాటించికనరా-
శివరాముల-పద్ధతియిదిరా॥ ౧౩౩

బిందువుతనువునబుట్టును। బిందునతనువింద్రియముల
బృందంబనువుల్ ।అందముగాగలుగునుదే। నందునబుట్టిన
వో తెగియ-నజునీకితరమా*మూలము లేని-దని తెలుసుకో
ముమా*అందుకుబయలున్న-దరసిమూలము లేని-బిందా
దికంబుల-పేరు తెల్పగ తెలియ - నజునీకితరమా*మూల
ము లేని-దని తెలుసుకోనుమా॥ ౧౩౪

జనులకిరి దేవుడెవరికి । కనరాదని నామరూపకమగాజ
ననముల్ ।గననతనికి లేవనియూ । జనవాక్యముబయలు కె
పుడు - సహజమావినరా*అనుమానము-చాలించికన
రా*కనినామరూపాది కములున్నయెరుకను- వినబోకక
నబోక-విడిచిపెట్టకపోనీ - సహజమావినరా*అనుమా
నము-చాలించికనరా॥ ౧౩౫

అంతటగలదీ యెరుకని। యెంతో వాదింపుచుందురు కొరు
గనివారల్ ।యింతటనంతటగనుపడు । నంతటిదే కానియె
రుక- యంతటగలదా*అదినిజమైతే- యగుపడవలదా*
అంతటగలదొకట- అచలమె కానెరుక- నంతటగదలని-
యినరామవినరాదు- అంతటగలదా*అదినిజమైతే- యి
గుపడవలదా॥ ౧౨౬

బయలాకసమనుకొందరు। భయపెట్టెదరందువలన
భయపడకుసుమీ।బయలందుశబ్దమున్నను । బయలాకస
మనుచునమ్మ-బడనునీచెతా*శబ్దము లేదీ- భ్రిమయెందు
చేతా*బయలాకాశముగాదు- పరిపూర్ణమనినమ్మి- న
యముగయెరుకను-నమ్మకవిడిచిపో- బడును నీచేతా*శబ్ద
ము లేదీ-భ్రిమయెందుచేతా॥ ౧౨౭

కలమేలట యెరుకబయలులు। కలపాన్యము జేసిచూడు
మీభ్రిమతొలుగున। ఫలమేమి పెకుట చదువుల। వలనను
జపయోగయోగ- వ్రతములవలనన*శమదముముఖ- శత
ములవలనన*తలకిందుగాబడ-తనువు వేగానన్న- కలమే
లట-గవితానె,కట-డనిల్వదిట్ల వే- వ్రతములవలనన*శమ
దముముఖ-శతములవలనన॥ ౧౨౮

నీకలలోనినునన్నను। లోకులలోకములజూదిలోపరి
భ్రమచే నాకరుణవడసి మెలకువ। చేకొనకలకల్లచేసి-చె
దరెదవెటకో*సర్వమునీతో- చేరినీవెటకో*పాకటము
గబట్టి-బయలెరుకనీరీతి నీకుదెగిసినవెనుక- నిలువకవేవే
గ చేరెవెచ్చటికో*సర్వమునీతో-చేరినీవెటకో। ౧౨౯

హరికరనఖముఖవిదళిత । కరిమస్తకగళితమైనఘన
మౌక్తికముల్।దొరికినయెరుకలుగురిబలె। ధరియింతురు
రెంటివెలలు-తమరెరుగలేకా*అట్లనెబోధ-క్రమమెరుగ
లేకా*పరిపూర్ణబోధను-యెరిగింపుచుండియూ, యెరు
కకేకొందరు-మరిగేదిమమతాము- తమరెరుగలేకా*అట్ల
నెబోధ.క్రమమెరుగలేకా। ౧౩౦

తనువోబహిరింద్రియముల। మనసోప్రాణములో
విషయములతో నేనం చనినీవనియిదియిదియని।యనుమా
నించెదవదేల.నదితోవగాదూ*నీవెన్నడు,నదివిన లేదూ
వినుమీపరిపూర్ణముగని లేనియామీది-తనువధికమును లే
దనిగురుని దెలియుము. యిదితోవగాదూ*నీవెన్నడు -
నిదివినలేదూ। ౧౩౧

నినునను ప్రపంచమును జగ । మని యెరిగే యెరుక చేతన
చలమును గనుం। గొనినను జగమని యెరిగెడి । యెరుకను
తక్షణమె మాను-మమలవివేకా* చాలు నీక్రమ-మెరిగినదా
కా* నినునన్ను పై రెండిం- టి విశ్వమనక బై - లనర లేదు
న్నదం-చనిగుతుక లేకుండు-మమలవివేకా* చాలు నీక్రమ
మెరిగినదాకా॥ ౧౩౨

ప్రొద్దుననిద్దుర మేలుకొ-ని। వద్దికియే తెంచి గురునివక్త్రి
జనితమౌ సుద్దులు మ్రొక్కి-వినుమియే। ప్రొద్దివిబలుముద్దు
సుమ్మి-పుట్టినందులకౌ* గురుచరణము. పట్టినందులకౌ*
శ్రద్ధమౌభక్తిచే-నీవిట్లు చేసతే - దిద్దితీర్చిన బోధ-తెరగు
చూపును నీవు-పుట్టినందులకౌ* గురుచరణము - పట్టినం
దులకౌ॥ ౧౩౩

గురుడు పరిపూర్ణమనుజా । పెరుకే లేదనుచు తెలివి
యొకగలపరుసం। చెరిగించక విడిపోవునె। యెరుక నరుల్
సాధనములు-యెన్నిజేసినమౌ* లక్ష్యముముద్ర-లెన్ని జూ
సినమౌ* హరిహరబ్రహ్మాసు-రాసురముఖులైన. ధరణీశు
రాద్యష్టా-దశజాత్యుద్భవులైన- యెన్నిజేసినమౌ* లక్ష్య
ముముద్ర-లెన్ని జూచినమౌ॥ ౧౩౪

బలధనవిద్యాధైర్యం। బులుచకర్దనంబుసత్త్వబు
ద్ధ్యాదులలం। గతలోనివిలేనివను । ప్యూలజగమునుతనను
తాను- జూచిమానవుడూ*మేలర నె వేని- చూడలేడొక
డూ*కలమేలర లెరుగబై-ఱులకల్లజతగూడి- కలమె
రుకలదేశి । కులశైవీడితెచాలు- చూచిమానవుడూ*మే
లర నెనెని- చూడలేడొకడూ॥ ౧౩౫

ఈవట్టిబట్టబయలను । నీవిప్పుడునుండజూచినిజముగ
మెరుక । నీన్నవనినేననిజగమని। భావింపుముపిదపదీని- బా
యుమనిశముగ*యేమరకుమీ- నీవహర్నిశముగ*శ్రీవని
తశారద-జీవసంభవభవ- దేవేంద్రాదులనిcక-సేవించు
తలపేల - బాయుమనిశముగ*యేమరకుమీ - నీవహ
ర్నిశముగ॥ ౧౩౬

లేదనకమున్నదిగో। నేదెలిసితిననకుదీనినీవెరిగేవా।
కాదదినీచేదెలియను। యేదిరసన్మాత్రసమితి-యీాబట్టబై
టూ*దీనికిసాటి -యేదిమెచ్చోటా*వాదేలనికయెరుక -
దోదీనికనిపెట్టి- పోదోలుమెరుకనీ-కేదిబట్టదుచాలు- యీా
బట్టబైటూ*దీనికిసాటి యేదిమెచ్చోటా॥ ౧౩౭

కనవచ్చెదిట్టిసట్టిని । కనరాకుండునదిబయలునదెక నుగొనుమీ। కనరాకపోతెశూన్యం । బనుమిట్టిదియిట్టిదను చు-పలుకవచ్చినసూ*యెరుకయాలో పలికిజొచ్చినసూ వినుమాబయటనుదివే-మనివనొప్పెదగావొ- ప్పనునీమా టను నేజె- ప్పినరీతిగనవస్తె - పలుకవచ్చినసూ*యెరుక యాలో పలికిజొచ్చినసూ॥ ౧౩౮

కనవచ్చుబయలులేదని । యనవచ్చునెయిట్టిదట్టిదనవ చ్చునేధి యనరాదుయెరుకనెన్నదు। కనుకనెయీబయ లునెల్ల-కాలముంచుందీ*దీనెందెరుకే- కాలముంచుందీ* వినుము లేనెరుకను. వివరించిశూన్యమయి-యనమానమే రుపుక-గనవిశ్వమిట్టిదే- కాలముంచుందీ*దీనందెరుకే- కాలముంచుందీ॥ ౧౩౯

పరిపూర్ణకామనినమెట్టిదొ । యోరిగెదనసియెరుకబై టికేగినయెరుకే। యెరుకకుశూన్యంబయ్యెను। యెరుకను బిగ్గించినట్టి-యీవిశ్వమంతా*యెరుకావల-నేమిలేదం తా*యెరుకయుండగానే- యెరుకవిశ్వములే- నెరుకకే యుబజాక యెంతోవింతైతోచు - నీవిశ్వమంతా*యెరు కావల-నేమిలేదంతా॥ ౧౪౦

గురుమూర్తి జూపకున్నను। పరిపూర్ణంబెట్లుతనకు
ప్రత్యక్షమగు। గురుమూర్తి జూపెనేనియు। పరిపూర్ణ
ముతనకుఁ దెస్స- ప్రత్యక్షమారా* చూచి తెమెరుక- పారి
పోవునురా* మెరుకపోయిన వెనుక-మెదిరా ప్రత్యక్షము*
మెరిగిట్టికట్టిదం-చెరిగే వారటుమీద-ప్రత్యక్షమారా-చూ
చి తెమెరుక-పారిపోవునురా॥ ౧౪౧

పరముపదమునగబయలన । గురుగుహ్యమనంతమనిన
గోప్యంబనిన। పరిపూర్ణము చలమనినను । తిరమనగా
బట్టబయలు- తెలియుమాయప్పా* తెలిసినయా- తెలివి
మానప్పా* మెరుక నెరిగినదాని-మెరుకమీరినదాని- నెరు
కమగుపు లేని-పరవస్తువనబయు లే- తెలియుమాయప్పా*
తెలిసినయా-తెలివిమానప్పా॥ ౧౪౨

బట్టబయలనుచుదీనికి। మొట్టమొదల్ పేరులేమముద
మునమెరుకే। పుట్టిపేర్ పెట్టెదీనికి। బట్టుకలవ్వాడ లేక-
పారిపోవును రా* కనరాదిందు- దూర నేరదురా* పుట్టిన
చ్చుచున్నల్లి-పుట్టిగిట్టుచుబుట్టి- యిట్టిలివ్వలునొందు- మె
రుకే బయలునుపూడ-పారిపోవునురా *కనరాదిందు-దూ
నేరదురా। ౧౪౩

వినుమా నేనని యెరిగెడి | తనువందున లేకబయలుతా
నిండినదా|గనుగొనుమదిగనుగొనియీ| తనువునువిడనా
డుమింత- దడవేలనోయీ*యీపనికింక - గడువేలనో
యీ-అనుమానమింటెమా-యనఘులౌశివరాము-లనుదీ
క్షితులజేయు- నచలగ్రంథమునందు - తడవేలనోయీ*
యీపనికింక-గడువేలనోయీ॥ ౧౪౪

దేహాకారముగానిది| యాహంభావంబుతేనియఖలజ
నులుదా|సోహంసోహంబనినను|మోహముజెందనిదిబయ
లు- మొదలెరుగవలెరా*యెరిగినయెరుక - తుదకరుగవ
లెరా*కోహంకస్త్వంబని- మాతలుగూసెడి- దేహిదేహ
ములనె- తెలియనిదీబయలు- మొదలెరుగవలెరా*యెరిగి
నయెరుక-తుదకరుగవలెరా॥ ౧౪౫

యేవస్తువుచేతనుదా| నావిర్భావమొందుదేహామను
తరువరయగా|ఆవస్తువేదానికివి| త్తైవెలయునుదా న్నైసా
క్షి ద్రష్టనుకనుమీ*యెరుకయితె - స్పష్టమువినుమీ*భా
వించిచూడుమీ-బట్టబయలునుభూమి- యావిత్తుచెట్టున్న-
దరయగవిత్తనే- ద్రష్టనుకనుమీ*యెరుకయితె- స్పష్టము
వినుమీ॥ ౧౪౬

మే పరిపూర్ణము మేనికి । లోపల వెలి నిండియుండు లోపము లేకను। అపరిపూర్ణ మెఱగతికి। లోపల వెలి నిండి దాని- లోనె యున్నది రా॥ పయి రెండెవ్వి- లేని వెన్నకురా యీ పూర్ణబోధచే- పై ప్రపంచ శరీర- రూపము లెడబా పు- మీ పట్టనే దాని- లోనె యున్నది రా॥ పయి రెండెవ్వి- లే ౧౪౩
వి వెన్నకురా॥

మెఱుకనగా మెఱిగేటిది । మఱుపనగా మెఱుక లేనటు మఱచుటయీ రెం। డెఱుగని దేటయలననీ। వెరిగెరుకనుమ రువు మివ్వ- డెరుక చేవిడు రా॥ విడిచి తె పైన- తెరిగేది రువు మివ్వ- డెఱుకేపరిపూర్ణమం- చెదిరించి వదిరేవు- వరి పూర్ణమయి తెచూ- పరబయలందలి దాని- నెఱుక చేవిడు ౧౪౪
రా॥ విడిచి తె పైమా- తెరిగ దవ్వదురా॥

లేదన్నను గనుపడు గద। నేదల నాదనన్న బయట నేల దుగదా। నేదిని వెఱుకగదనా। కేదో మూలంబుయి విగా దిక లేదచెప్పట॥ గనుక వుడ్డ- శ్రేయాననుమాట॥ సకల వస్తు విషయ- సాక్షిత్వముంటుదా- నాకగూపమయి యుండు- నూహింపు మనుభావం- యిక లేదచెప్పట॥ గనుక లెక్క ౧౪౫
... వనమాట।

సత్యమగుబట్టబయలున। సత్యంబగు మెరుక నెఱిగిన
గ్గురుకృపచే। సత్యము గాదని యెఱుకన। సత్యముగా నమ్మి
యుంటే-చాలుచాలన్నా*వానితోటి-పాటెవ్వరన్నా*
నిత్యానిత్యములనే- నిర్ణయ మెరుగని - నిత్యుడై యుండే
జ్ఞానబోధగలిగితే- చాలుచాలన్నా*వానితోటి - పాటె
వ్వరన్నా॥ ౧౫౦

పరిపూర్ణముబోధించిన। మెరుకేకలలేని మెరుక
నెఱిగినవృషయా। మఱుగెఱుక నెరుగదెల్పిన। మెరుగుట
మేలటనదు నమ్మి-యిదియే మరకుమీ*సద్గురునాజ్ఞ-కెదిరి
మీరకుమీ*మెరుకనారీతిగ- మెరిగిపోయిన వెనుక - పరి
పూర్ణమొకటుండు-పలుకరాదట్లుండు- నిదియే మరకు
మీ*సద్గురునాజ్ఞ-కెదిరిమీరకుమీ॥ ౧౫౧

వేటగుకాటుకపక్షుల। కూటమిమైనదుకు నాదుచు
న్నదియా। మేలైనగుజ్జునదుమనుచు। నాటుకయొక తేజముం
ది-నటుగానవన్నా*బట్టబయలు- నలవంచమన్నా*నటు
తరశోభను- భ్రమనిలపేతాది- వటలములోయుంచి- పర
మైతా వెలుగొంచు- నటుగానవన్నా*బట్టబయలు - నల
వందునన్నా॥ ౧౫౨

వినుమెరుకేయదిగనుగొను । వినుతింపగబయలటన్న
వినుతెరువనినా। గనుగొనపాత్రలుగనుపడు- తనువుననవ
యవములన్ని-తగదొంతియనినా*కుండలిభూత- తతిజా
గ్రతనినా*వినుమట్లమెరుకన్న-వివరింతుతత్త్వాలు- మన
సంచుగట్టిగా-మురువకుయీమాట- తగదొంతియనినా*
కుండలిభూత-తతిజాగ్రతనినా॥ ౧౫౩

సారలరటిమంపయన్ననను । తరువులుధనమనినరవలు
ధారుణియనినా।గిరియనినరాళ్లుగుట్టలు। ధరణికామూళ్లని
నతత్త్వ - తతిమెరుకంచనినా* యెరుకసుస్థితెలెస్సకని
నా*యెరుకజేసినవిశ్వ-మెరుకవంటిదెబయలు. నెరుకగు
ర్తెరిగితా-నెరిగితేసరితత్త్వ - తతియెరుకంచనినా*యె
రుకసు-స్థితిలెస్సకనినా। ౧౫౪

పెనుమాయనుజూడుముయిదె। జననినిజఠరంబువల
నజననీగర్భంబునజొచ్చిమారుమాపున। జనియించునునవ
యవములు-జనితమైభువినీ*వినుకనుతినుమూ- రొ౯నవ
చ్చుననీ*దినదినమభివృద్ధా-దీనిచేబయలును-గనియామా
యలమల్లి-కథమాయించుముపోనీ- జనితమాభువినీ*విను
కనుతినుమూ-రొ౯నవచ్చుననీ॥ ౧౫౫

పెట్టియలోపలిగారడి । చెట్టుపయిగా గానవచ్చి చెట్ట
నిచూడగా। గట్టుపయిదోచునిదికను। కట్టుసుమీదీనివలెనె-
గనుపించునెరుకా* అంతలోనెచట- గనుపించవెరుకా*
పట్టపతాబోధచే-పట్టియెరుకనుతిరిగి-పుట్టకుండగదాని-పు
ట్టిముంచుములేందే-గనుపించు వెరుకా* అంతలోనెచట.
గనుపించదెరుకా॥ ౧౫౬

వేననినబ్రహ్మలోపల। లేసదెసంభవము బొందిలీలతన
కుదా। మేనుజగముత్రైవెలసెను। నేనదిస్వగజలముదీతి ని
జముగాదనుచూ* లోకులవేటి- గజిబిజివినుచూ* మానస
మునవారి-మాటకా మోదించి-దానికీబోధను- తగునంచు
వినజేస్తి - నిజముగాదనుచూ* లోకులనేటి - గజిబిజివి
డుచూ॥ ౧౫౭

కలనెడబాసినమనుజులు। కలలోపలిపనులుసేయగల
వారలెయూ। కలవారుగారువారల। వలెయెరుకనుసురు
నిచేత-వదలెరుకలోనా* కలదనిసేయ-వలదెరుకలోనా
కలవాగంచనినోట-బలుకుటయరయక- పలికినవారికి-తొ
లగదుపాపము-వదలెరుకలోనా* కలదనిసేయ-వలదెరు
కలోనా॥ ౧౫౮

గుడమే మధురము మధురమె । గుడమీ గుడమధురము లనుగొనకొనదొలుతగా। బొడమిన దేతనసరిగా। బొడమిన దొకటిగను రెండు- పోనట్టైగదరా* తను వెరుకలి- క్లైనట్టైగదరా* పొడచూచిబయలుని- స్వడె మే నెరుకలజోలి - వి డరా లేని వె రెండు- పెడచెవుబడకను- పోనట్టైగదరా* తను వెరుకలి- క్లైనట్టైగదరా॥ ౧౫౯

ఆదియున్నదియిదియున్నది। యిదియున్నదియనుచు బయలు నెరిగియెరుక చే। యిది లేనిదియిది లేనిది॥ యిది లేనిదయనుచు నెరుక యెరిగితే సరిరా* ఆపైనుండే దెట్లుండు వినరా* ఉదయాస్తమానము- లుడుగాక యిదినీ నె-మ్మదిలోన నమ్మినా- మాటనిశ్చయించుట్లు- యెరిగితే సరిరా* ఆపైనుండే- దెట్లుండు వినరా॥ ౧౬౦

ఎరుగననియెడిది యెరుకే। యెరుగుదునని తనమపరుల నెరిగెడి దెరుకే। యెరుక నెరుంగుమనని దా। నెరుగుచునుండెడి యెరుకే- నిరుపమబుద్ధి* నీ వెరిగేది- నిగమప్రసిద్ధి* గురుమంత్రమున యేటి- గుర్తింతోటియూ- యెరుకకుండు పేరు- వెరిగిగ్రహిస్తే చాలు- నిరుపమబుద్ధి. నీ వెరిగేది- నిగమప్రసిద్ధి॥

యెఱుకే చమవుల జేసును | యెఱుకే పినుచమువు నెఱుక
నెఱుకే తిరమం| చెరిగించు నుశంకించుసు| యెఱుకే కొనకే
మి లేక- యెఱుఁగవోయన్నా*బయలే చమువు- యెఱుఁగదోయ
న్నా*యెఱుకే యున్నటికయిన- పరిపూర్ణమున్నదం- చె
రిగితే నేనని - యెఱిగి తేనిలువక - యెఱుఁగవోయన్న*బయ
లే చమువు - యెఱుగదోయన్నా ॥ ౧—౨

చూపులలో గలవస్తువు | చూపులగను వస్తువులను
చూపులు జూడక| తేపకు యెఱుకని తెలియుము| చూపులు
లేనట్టిబయలు- చూచేదింకేమి* యెఱుకే లేమ- తోచే
దింకేమి*దీపమువలెకను- పావలో గలవస్తు -వేవరమా
త్మని చూపునీ వెఱుకనీ చూచేదింకేమి* యెఱుకే లేమ-
తోచేదింకేమి॥ ౧—౩

*తతతాత్రిపుటి పొడగని | ... తిరయమునతిమిగమణగి
యగుపడదెట్లు ట్లతులితగురుకృపగలిగిన| మతిమంతులజూ
చి యెఱుక- మరినిల్వబోదూ*సంశయమున- మదినిల్వరా
దూ*శ్రుతులం స్మృతులందు - యితిహాసములయందు
సతతము శ్రమపడి- వెతకినయిగాయెఱిక- మరినిల్వబోదూ*
సంశయమున- మదినిల్వరాదూ ॥ ౧—౪

మెరుకేకోశములయిదును । మెరుకేభూతము లనెరు
గు నెఱుగునుసర్వం। బెఱుకే యెరుక నెరుంగును। యెరుకను
గు తెలరుగ వేరే-యొకటి యున్నాదా* ఉన్నదంటేనరక
మే కాదా*నిరతముగురు సేవ-పరతంత్రుడగుచున- తెగ
రుణకు పాత్రులయి-యెరుకమాలినవారి- కెరుకయున్నా
దా*ఉన్నదంటే-నరకమే కాదా॥ ౧౬౫

గురుమంత్రముచే నిలుపని। యెరుకని పరిపూర్ణమును
చు యెరిగినితరముగ యొకటి యుండినవారల। తెరువి
కనీకే పట్టి,దీజోలిమానూ*యొకటి లేని-యాజోలిబూ
నూ*గురిని చేపరిపూర్ణ - మరసియూ తెలిసిన- యెరు
క నెన్నటికినీ। వెఱుగకుమిదిపట్టి- దీజోలిమానూ* యెరుక
లేని.యాజోలిబూనూ ॥ ౧౬౬

లేనికలదో దినప్పుడు । లేనివిచిత్రంబులన్ని లేక వెతో
చుగ। లేనికల మేలుకొన్నను। లేనివిచిత్రంబు తాను- లేక
పోవునురా* అనుమానము- లేదిందు వినరా* లేనెఱుక
యారీతి- గానెబయలును జూడ- జ్ఞానతనుత్రయము-పూ
నెంచునిలుచుండ- లేకపోవునురా*అనుమానము - లేదిం
దు వినరా॥ ౧౬౭

మరణసుషుప్తులజెందిన। పురుషుడు మేల్కొనినవాఁడు
భువితదితరుడౌ। పురుషుడుకలఁగనువాఁడని । యెరిగుండు
ము మొదటియతడే, యెఱుగడీ రెంటిని* రెండవపురుషు-
డెఱుగునీ రెంటిని* మూఁడుపురొకఁటసుమ్మీ. తిరిగిప్పుడుదు
రుపీరె-గురునిచే మేల్కొంటె-తిరిగిపుట్టనెపట్ట డెఱుగడీ
రెంటిని* రెండవపురుషుడెఱుగునీ రెంటిని॥ ౧౬౮

యెరుకేయెరుకకుగొడుగులు । యెరుకేతలిదండ్రులె
రుకకెరుకేయితరుల్। యెరుకేయెరుకకుమూలము। యె
రుకకుమూలంబుబయలం-చెట్లందునోయీ* యెరుకెయె
రుక- యేమిలేవోయీ*యెరుకలేనియుత్త - పరిపూర్ణము
మునుజూచి- యెఱుకేతానేనని- యెరిగిపోయితెపైమా-
టెట్లంటునోయీ*యెరుకలేక- యేమిలెవోయీ॥ ౧౬౯

గురుతనుకలలోపలనీ । నరులూరకెవచ్చిపొందినయ
ముగసుతులను। వరకన్నియలనుగాంచియు । గురువరుచే
మేలుకొంటె- గురుతుండదన్నా-ఆపైమాట - నెరిగేదే
దన్నా*మెరుకొకటుంటేనే- యేర్పాటులుండును -
మెరుకొకటెరిగితే-యేర్పాటుజేసెడి - గురుతుండద
న్నా* ఆపైమాట - నెరిగేదేదన్నా॥ ౧౭౦

నిన ననునీవును గాంతువు। నినునను గలలోన గాంతువే
నొక వేళ।న్నినునను నీవు ను నేనుమ।నినుగను గొనగన మెమే
లు- కోనినమీదటనూ* గురుబోధిట్లు-వినినమీదటనూ*
మునుపు గలిగిన యెరుక- మొదటికే నిలవదు - నినునన్న
నేనిన్ను-నినునీ వెరుగుట యెట్లు-కనినమీదటనూ*గురుబో
ధిట్లు- వినినమీదటనూ॥ ౧౭౧

నినునీవునన్ను నేనును। ననునీవును నేను నిన్ను నను యె
రిగినదే।తను వెరుగని దానినిగని।తనకలిమివ్యాపం తెలె
లసి- తానె నేగే నేరి*అది మెల్లవలదా- నెవ్వడెరిగినీ*నను
నీవు నేనిన్న. వినపించు వినుమని - యిమటకిద్దరికివుదు
మునుపున్న యెఱుకేది- తానె నేగె నేనీ- అది మెల్లవలెదా*
న్నెవ్వడెఱిగినీ॥ ౧౭౨

తిమిరారియుంచు లేనిదె। తిమిరముతనుదానే వచ్చితే
జోనఫ యయి। తిమిరారియునకి గయికొని। తిమిరము తాని
లువనట్లు- తెలుసుకోరాదా*బయ లెరుకల-దెలిసియామీ
దా*భ్రమరూపమయిసట్టి బ్రహ్మాండమెరుకల -భ్రమదీ
సివేసతే- భ్రాంతిపుట్టమవల్లి- తెలుసుకోరాదా*బయి
లెరుకల-తెలిసియామీదా। ౧౭౩

లేదు లేదనుచు యుందురు। వాదించిన లేకపోదు సరిపూ
ర్ణము తా। పోదు పోదనుచు నిలిపిన। పోదని యనుకోకు మె
రుక-పోనేపోతుంది*గట్టిగ లేది- పోనేపోతుందీ*వాదభే
దము లేని-వారి చేయెరుకను-పాదు పెకలించేటి-పద్ధతి తె
రిగితే-పోనేపోతుందీ*గట్టిగ లేది పోనేపోతుందీ ॥ ౧౭౪

మేనెరుకల రెంట్లోనొక। దానిని యెడబాసి జేయతర
మౌపనులన్। మేనికి యెరుక దుర్కావున। మేననెరుకగు
కయునిన మేనని యెరుగూ*రెంటిని నీవు - నేనని యెరుగూ
యెరిగి పీటితో బయలు-నెరిగి మేనెరుకల తిరిగి చూడకు చూ
స్తే-గురుని పాదములాన - మేనని యెరుగూ*రెంటిని నీవు
నేనని యెరుగూ॥ ౧౭౫

మెలుపు సుషుప్తియు మూర్ఛయు। మరణంబు సమాధి
యనుచు మానవులెఱుకన్। దొరిగిన నెఱుని శరీరము। నెరిగె
దరానలుడు మేను-నెలుగడోయన్నా* తనవైనతా- నె
లుగడోయన్నా*యెరుగకుండి తెయేమి- తిరిగి పుట్టుచుం
డు- తిరిగి పుట్టడు వాడే- గురుబోధ గలిగితే - తెలుగడో
యన్నా- తనవైనతా- రెలుగడోయన్నా॥ ౧౭౬

పరిపూర్ణమై యొకటియైయున్న। యొకఁగని బయలంచు లే
ని యొక తనకుదా। నలువంచుట గురుశిష్యులు। తెరగున
మాట్లాడి రెంటి- తెలిసితా జనుమా* ఆపై మాట-పలికే దే
దికనూ* అరమర లేకనే। నెరిగించి నట్టియా- గురుబోధ
పాంశుపిల- నెఱుకగ తెలుపకు . తెలిసితా జనుమా* ఆపై
మాట-పలికే దేదికనూ॥ ౧౩౭

మఱువు సుషుప్తి యావరణము। పరిపూర్ణంబున కుపా
టిపరచి యొకటైన। మఱియాది మేలగు పుట్టువు। లిటుదెర
గుల యొఱిగి యొకటి- నెగరజిమ్మోయి* ఆపైనుండి -యె రి
గే దెట్లో యా* గురుమంత్రము దెపుమ్మి- మఱువక మే ప్రా
ద్దు-స్మరణ జేసితి వేని- తిరిగిపుట్టువు నీవ- నైగర జిమ్మోయీ
అపైనుండి-యెఱిగే దెట్లోయీ॥ ౧౩౮

ఘటిలో నసలు మువర్గా। స్నతతిని వెలికక్కు మరలనా
మునెయతినం। నృతివిడదితిరిగి పూను నె । వితరణశాలివిచ్చి
నట్టివిత్తమడిగినా* సత్యశాలి - సత్యముడిగినా* ప్రతి
లేనిగురుబోధ - స్థితి జెందియొకటి - గతిసంగ్రహించ
దు- కృతకృత్యుడిచ్చిన- విత్తమడిగినా*సత్యశాలి సత్య
ముడిగినా॥ ౧౩౯

మరుపునతొలి మేనులుమూ। డెరుకననాలవశరీరమీ రెండొకటే। పరిపూర్ణమవలిదీవలి। యెరుకనుగురువాక్యచేత- వెగరించిమ్మినమూ*పోవు... మూ*యెరిగేదే లేకుండు-యే... నెరిగేవారెవరింక-యింతేచా లెరుకను... గరజిమ్మినమూ*పొవు... లేని-యెరిగెడెరిగినమూ॥ ౧౮౦

నానావిధావయవములు ...నానావిధనామరూపనటనలుబాయల్। నానావిధములు... లు। నెనసుయెరుకం...యున్ని- నిబిడమైయుండూ... గని తా-... వ లేకుండూ*నేను మేను రెండు. నేనే... యలేదివిలేక-నేలిచేదెట్లన్న - నిబిడమైయుండూ*బయలునుగని తా-నిలువ లేకుండూ॥ ౧౮౧

జగమువలనసంకల్పము। జగమూసంకల్పమునేనుజనియించునునె। రగుపడమజన్మమందిర। మగుపడదేడబాసినల్వ- వారెండెన్నటికీ*బయలునుగన-నివిరెండెన్నటికి* యికదల్పబోకుము-యివిబుట్టుటున్నకిట- వృగజాలమగుపడ-మిథ్యంచెరిగినమాటిట- యీరెండెన్నటికీ*బయలునుగన-నివిరెండెన్నటికీ॥ ౧౮౨

పరిపూర్ణాలనుసెటిపలుకే। యెరుకనునల్పాత్తరముల కెచ్చటగనినా। తిరమైయున్నదికనుగొన। యెరుకనునల్పాత్తరముల నకగట్టిపెట్టా॥ యెవరికిదెలియ - దిదిమూలగుట్టా॥ గురుమూర్తికరుణచే- నెరిగితెలిసితి వేసపరిపూర్ణబోధను పరులుతెలిసిన బోధ నకగట్టిపెట్టా యెవరికిదెలియ దిదిమూలగుట్టా॥ ౧౭౩

చూపించిచూపరానిది। చూపించితిదానినుండమూఁ దితిపిగదా।చూపించజాలనిదిది। నేత్రస్థానకదలకబోధ-మిదెగురుబోధా॥ నన్నంటను యితిరమేమేధా॥ నాపాపనాశన-నావిఘ్ననాయన్న-నాపెన్నిధానమ నారత్నములకొండ. యివేగుబోధా॥ నన్నంటను - యితరమేబోధా॥ ౧౭౪

నామమురూపమునటన। స్తోమముబయలంమలేను చూడుమునీవా। నామమురూపమునటన। స్తోమముమొగుకంచకలదు - చూడుమీనిజమూ॥ బయలెరుకల- చూచిచూడుమూ॥ వేమరునెనెంత- వినజెప్పినగాని - యీమార్గమేతప్ప- యికలేమరెండోది-చూడుమీనిజమూ॥ బయలెరుకల-చూచిచూడుము॥ ౧౭౫

గురుడు గురుబోధ శిష్యున। కెరిగించెడు వేళ శిష్యుడెరి
గెడి వేళఁ యిరువురు వైశ్వానరుక। పుంరము నవ తెవెఁగి
యవల- పాదచూపరో యీ* అట్లనె నీవి - కడ దెలియు
మోయీ* పరిపూర్ణ మెరుకల యెఱిగియామీఁట- మె
రుకను విడుచు టే- గురుబోధం చెను గుము- పాదచూపరో
యీ* అట్లనె నీవి- కడ దెలియు మోయీ॥ ౧౮౬

సతికౌగిట తత్పతిత। త్పతికౌగిటసతియు జేరిపవళించి
కడుఁ। మృతిజెందిమేలుకనుసు। స్థితులయి యొకరొకరు
బడ్డ- చేష్ట దెల్పుదురా* సిగ్గడలియా- చేష్ట దెలుపుదురా*
ప్రతిలేఁ గురుబోధ- స్థితిజెండట్లనె సం- తతితిరిగి లేనెరుక-
గతియిట్టిదని రాని- చేష్ట దెల్పుదురా- సిగ్గడలియా- చేష్ట దె
లుపుమరా॥ ౧౮౭

రానిదిపోనిదిబయలని। లేఁదియొరుకను మనీవు లెన్నఁగ
దృఢమా। దానసుధీవీమంత్రము। మానక జపియించుచుండు
మా బుద్ధిశాలీ* లేనిదె లేదు- మరువకి జోలీ* లేనిదె లేదనె-
పూర్ణనిశ్చయమయితే- తానౌ కడుండును గాని యట్టను
విను మా బుద్ధిశాలీ* లేనిదె లేదు- మరువకి జోలీ॥ ౧౮౮

ఉన్నదిపరిపూర్ణము లే। దెన్నటికీయెఱుకయనఁజుని దిదృఢమూదా। కెన్నుము నే బోధించిన। తిన్ననియాబోధశిష్య- తిలకమ ఱువకుమీ* సుజనులమౌళి- పలుక వెఱువకుమీ* నమ్మకుమ తులొచ్చి- నీలోతడిగితెవారి - కెన్నివికములనీ - వెరిగింపకది శిష్య - తిలకమ ఱువకుమీ* సుజనుల మౌళి- పలుక వెఱువకుమీ॥ ౧౮౯

పరిపూర్ణమును యెఱుకను నే। నెరిగించితినీవు రెంటి నెరిగితివినరా। యెఱుకనుగురుదక్షిణగా। మరి వేగిరమిమ్ము వట్టి- మాట లేమిటికీ* యెఱుకతో నింక- కూట మేమిటికీ* వదలు వేసనియేటి- భావమభావమయి- నిరతము నాకరీతి- నిలదియుండుమువట్టి- మాట లేమిటికీ* యెఱుకతో నింక- కూట లేమిటికీ॥ ౧౯౦

పరిపూర్ణ మెఱుకలివియని। గురువరు డెరిగించి యెఱుక కూటమిపూన్పగ। గురువుకు గురు వేసరమా। మఱి శిష్యునకింక నోట- మాట వెళ్లినా* పోయినయెఱుక- మళ్లి మళ్లీనా* గురుశిష్యులనియేటి గురుతున్న దెఱుగక- నిరతము నాకరీతి- నలుచున్నబయలంచు- మాట వెళ్లినా* పోయి యెఱుక- మళ్లివళ్లీనా॥ ౧౯౧

స్థిరమగు పరిపూర్ణరూమున। స్థిరమగుయీమెరుకమె
రుకదెలియజగములం। దొంగినదెరుకేకదస। గురుకృపచే
మెరుకబోతె-గురుశిష్యులేరీ*నోరెత్తక- మరివినరోరీ*
గురునిపాదములాన-గురుతులేకటువంటి- పరిపూర్ణ మె
కటుండు-పలుకరాదట్లుంటే గురుశిష్యులేరీ- నోరెత్తక-
మరివినరోరీ॥ ౧౯౨

గురుడచలము మెరుకలతన। కెరిగించినశిష్యుడెరిగి
మెరుకై యుండగ। మెరుకనునిలుపకుమనినను। మెరుకను
విడనాడిశిష్యు-డెట్లుండునంటే*అట్లనె నేనీ - కెట్లుండు
నంటే*పురుషుండు లేనట్టి-పొలతిసౌందర్యము- మరిమరిక
లిగుండి-మరిలేనట్లనెయుంటి-నెట్లుండునంటే* అట్లనె నే
నీ-కెట్లుండునంటే॥ ౧౯౩

ఎరుకనువిడనాడినయా। పురుషునిస్థితిమెట్టిదనినపాం
డుగవినుమీ। సరిపడుసరిపడదనకను। సరిగావర్తించుచుం
డు-సమరసబుద్ధిగ*కార్యములందు సహజప్రబుద్ధిగ*ప
రిపరివిధముల-పరువులుపెట్టను-మరివైరాగ్యముచేత-మా
నుకోనుండదు-సమరసబుద్ధిగ- కార్యములందు- సహజ
ప్రబుద్ధిగ॥ ౧౯౪

కలమేలుకొన్నపురుషుడు । కలలోపలిబాము లేకక
కలిగుండకనే।తలపోయలేవుగురుకృప। తెలివొందినవారి
కింక.తిప్పలున్నావా॥ తెలపరకొద్ది- గొప్పలున్నావా॥ త
లితంత్రిదొరదాత-కులదైవమూపు లు- కలబాంధవులుదే
శి-కులనినమ్మితెయింక-తిప్పలున్నావా॥ తెలపరకొద్ది-గొ
ప్పలున్నావా॥ ౧౯౫

ఈరీతిస్థితిగలిగిన । నేరుపుశాలితరజనులనిందాస్తుతు
లకు। తారేగిబాయడెన్నడు। వారలుమరిచేసిరేని - వ
లదనియనడూ॥ చెవియొగ్గికా - వలెననివినడూ॥ వారు
మీవారుమా- వారువీరనుకొంచు - సారెకువీరితో- పో
రాడేవారిని- వలదనియనడూ॥ చెవియొగ్గికా - వలెనని
వినడూ॥ ౧౯౬

ధ్వనిమొదలగుతన్మాత్రలు। గనుగొనగా లేశమైనగా
న్పించనిచో। టునబట్టబయలుగాగని। ధ్వనిముఖతన్మాత్రలు
న్న- దానినెరుగకనూ॥ గనియూరెంట్లో - దేనినెరుగక
నూ॥ ఉన్నికిగలిగినయట్టి-ఘనునిసన్నుతిసేయు- జనులకుశ
క్యము-వనరాదువివరాము - దానినెరుగకనూ॥ గనియూ
రెంట్లో-దేనినెరుగకనూ॥ ౧౯౭

నాకతి తెల్పెను వినుమా। సామాన్యంబనుచు జూడక
ననిరిబోధ। ప్రేమాతిశయమునంగని। వేమారిదిగురుని
నోటవినవలెనుమీ#నిత్యముచదువు - కొనవలెనుమీ#నా
మరూపక్రియ-నటనలుగలిగిన- దేమివస్తువో దాని- నెటు
నిల్పనిర్వహు- వినవలెనుమీ#నిత్యముచదువు - కొనవలె
నుమీ॥ ౧౯౮

నే మొదటనన్నుగనుగొన। యేముక్తులునీకు చెవిలో
యిడిస్తినో నీ। వాముక్తులు మూతింటిని। యేమాత్ర
ము గురువకుండ- యీబోధని స్తి#అంతకేయుంత- గాబో
ధజేస్తి#ప్రేమతో జనువుమీ- దేమారకొప్పడు-కామితా
ర్థముసిచ్చు-నేమముతోడుత-నీబోధని స్తి#అంతకేయుం
త గాబోధజేస్తి॥ ౧౯౯

అన్నముదిన్నను నాకలి। తిన్నగనీరంబుదాహివద్యున్నయు
రోగం। వెన్నగనౌషధసేవను। జన్మక్రియమొకనిల్వ-
జాలదోయన్నా#యీబోధనీ - చెవులతో వినా#కన్ను
తోజూడిన - కడుపుట్టజదివితే - నిన్నేటికీయెదుట- నిలు
చుండెకనుగొన- జాలవోయన్నా#యీబోధనీ- చెవుల
తోవినా॥ ౨౦౦

జననమరణప్రవాహము । నణచునుయీ బోధపటు
టనిసాధువుగ।ద్భిననొల్లకుండి వారలు । జననపుడాబోధ
మీద- జనియించుప్రేమా* వెదకెదరిట్టి- జనచేష్ట లేమా*
యనితోచినీకునే- పినజెప్పవలసెనీ- పునుయీబోధనువ
ల్ల-ననకుదొరకదుమల్లి-జనియించుప్రేమా* వెదకెదరిట్టి
జనచేష్ట లేమా॥ ౨౦౧

పరువుకుతన్మాత్రలుగల। వెదుకకుతన్మాత్రలున్నవీరెం
డొకటే।పరిపూర్ణముననకు లేవవి। పరిపూర్ణముమెరు
కగాదు- పరికించవోయీ* వెతికినదీని-పాటిలేదోయీప
రిపూర్ణమెరుకల-పరిశోధించిగ్రంథ- ముఁరచించినీకిస్తి-
మరువకచదువెరుక- గురువుగాదోయీ- వెతికినదీనిపా
టిలేదోయీ॥ ౨౦౨

అందముగా సద్గ్రంథము । చందమువినుపింతుదానిఁజ
దివినవినినను। ముందుగలయటెరుకైయే । సందునలేనెరు
కలేక- జనవలెనుమ్మీ*మదియిదెవిని - చదువుమినమ్మీ*
యెందుకునీకింక-యితరశాస్త్రములజో- లందుగుర్తెంఢి
పో-దదిగానదీయెరుక- జనవలెనుమ్మీ*మదియిదెవిని-చదు
వుమినమ్మీ॥ ౨౦౩

చక్కెర మెక్కనరోగులు। చక్కెర మాధుర్య మెరుగ
జాలరటువలెఁ। మక్కువతోఁ బవిడువక। చక్కగ గ్రం
థార్థ మెరుగ- జాలరాజసులూ* కావున నీవు- చాలించి
వనులూ* చొక్క మీగ్రంథము- చూచుమిక్కొన వెఱ్ఱ- యిక్క
డితోఁ జన్మ- మెత్తవు సరి తెలియ- జాలరాజసులూ- కావున
నీవు- చాలించిపనులూ॥ ౧౦౪

గూఢార్థ మెరిగినతడా। రూఢుండైనతడు గ్రంథరు
చిగొనడు భువిఁ। గాఢతర జ్ఞానంబున। మూఢుండైయున్న
వాడు- మొట్టికే వినడూ* సుజనుల పాద- ముద మొప్పగన
డూ- వాడుపీడనరాని- వాడై గ్రంథము విని- వాడు నిశ్చయ
ముట్టి- వార్థ మెరుగని వాడు- మొదటికే వినడూ* సుజనుల
పాద- ముద మొప్పగనడూ॥ ౧౦౫

తా బేటితలుపు చేతను। తా బేలైయలక్షుధార్థ తన
రుటదెలియఁ। తాబేటి గర్భ గంధమున। తాబేలై పుట్టుచు
న్న- తరమితరులకూ* సద్గురుబోధ- ట్లరయ నితరులకూ*
యుబోధ లెరుగని- యీబోధగలవారి- చే బోధవడయక-
చేకొనదలచితే- తరము యితరులకూ* సద్గురుబోధ - ట్లర
యనితరులకూ ౧౦౬

ఈ తాపత్రయమనుజాలు - నూతిదరిం జేరినిలిచినోట
గొణగినఁ। యీ వేలవచ్చు వారికి। దేశికులతో నీళ్లమీద - చే
రియీడకను ✱ మును నేర్చిన - వారీదించకను ✱ యీతెరుగ
నె దేశి - కేంద్రుడు దెల్పక - చాతుర్యమునబోధ - సాధించ
నయ్యాత - చేరియీడక మా ✱ మును నేర్చిన - వారీదిం
చకనూ॥ ౨౦౭

ప్రవిమలచిత్తుడు శిష్యుడు। సవినయమున దేశికుసకుశ
రణాగతుడై। త్రిపంచప్రసాదములుగొని। భవనాశస్థితులు
లేని - పద్ధతివినినఁ ✱ తిరిగిరాని - పద్ధతిగనినఁ ✱ భువిలో వాని
సాటి - బోల్ప నెవ్వరు లేరు - అవిరళభక్తిని - వారిసినొందవు
పద్ధతివినినఁ ✱ తిరిగిరాని - పద్ధతిగనినఁ॥ ౨౦౮

ఉపనయనము గాని దేతా। నుపనయనము మీది చదువు
నూహనెరిగినఁ। విపరీతమగునుదానును। చపలుడు బ్రా
హ్మణుడుగాడు - చదివించి చూడా ✱ శూద్రుడు వాని - చ
దివించే చూడా ✱ ఉపము చేబోధట్టు - యూహించినీ కెట్టి - శ
వటచిత్తుడు సాధు - గణముతో సమమానై - చదివించి చూ
డా ✱ శూద్రుడు వాని - చదివించే చూడా॥ ౨౦౯

మంత్రము చేసరి లేట్లకు । తంత్రము లేకున్న కామతం
త్రము చేత౯। మంత్రము లేకనువడిగల। మంత్రముతంత్ర
మ్ము రెండు- మదిగూడుకొనీ* కార్యములన్ని - జరిగించు
పూనీ* మంత్రతంత్రములలో - మమ౯ముగురు డెరుగు-
మంత్రతంత్రములలో-మర్మముగురుని చే- మరిగూడుకొని
కార్యములన్ని- జరిగించుపూనీ॥ ౨౧౦

సంకల్పాదికగుణములు। సంతులమీ రెఱకయుందువమ
శూన్యుండు౯। సంకల్పాదికగుణముల । సంతులమంచనిన
జాడ. జాడ లేకన్నా* యీ రెంటికి- యీడుగాదన్నా*
కొంకకయీ రెంటి గూర్చి గ్రంథము చేస్తి సంకోచింపక
చమత్ - శంకపుట్టదింక - జాడ లేదన్నా* యీ రెటికి-
యీడు గాదన్నా॥ ౨౧౧

హాటమునకుటిలాత్ముజం। పుటమైభటకోటి రాజభూ
పతియిడిన౯।భటులటువలె జేసెడిలో । పటుకుటిలుడుబ
డిన పాట్లు- పాటించికన నా* అటనెగురుని- వోటదావిసె
నా* యిటువంటిబోధను- యెటువంటినరుడైన- అటువె
న్క తనచేత్త- లెటువంటివో వాని- పాటించికను నా* అట్ల
నెగురుని- వోటదావినెనా॥ ౨౧౨

సకలజనులసమ్మతిగా। నొకడైననునడువలేదుయుర్వీ
స్థలిపై। ముకరాంకజననజనకా। ద్యకళంకులలోననీవ-నా
నేమిగణనా*బోధందితర - జనులేమిగణనా*వికలమాన
సుడవై- వెతబొందబోకునీ-వకుటిలభక్తుడ-వని తెల్పితిబో
ధ-నన నేమిగణనా*బోధందితర- జనులేమిగణనా। ౨౧౩

బలధనవిద్యలుదుష్టుల। కిలగలిగిననారులనొంతురెంత
యునీర్ష్యగా। బలధనవిద్యలుశిష్టుల।కిలగల్గిననారులబ్రోతు-
రెంతొమోదమునా*నీవిరెంటి-నెరిగిమోదమునా*కల
లోననైనదు-ష్టులచెంతచేరకు-మెలమిశిష్టులచెంత- కల
నైనవదలకు - మెంతోమోదమునా*నీవిరెంటి - నెరిగి
మోదమునా। ౨౧౪

అందముగుస్త్రీవివర్ణము। బిందువులెందెందుబడు
నొవృధిఃసితత్త్వ। బ్బిందువులుపాథివశమున। జెందునుతగ
నామబావ చేష్టాదికమునూ*అట్లనెనీవు-జెందేవిన్నయు
నూ*మందితో జతగూడి-మాట్లాడినంతలో-అందమకేసహ
వాస-మరయుముతగువాని-చేష్టాదికమునూ*అట్లనెనీవు
జెందేవిన్నయునూ। ౨౧౫

జారులకులోకులందరు। జారులవలెవో చబడుటసహా
జగుణంబౌ।చోరులకునకలజనములు। చోరులనిమదికిదో
చు- చునికిసహజమురా॥అట్లనెదుష్టా- త్మునికిసహజము
రా॥పారములేనిసం- సారాబ్ధిదాటించు- వారికతనువం
టి- వారిగనుటట్లు-యునికిసహజమురా॥అట్లనెదుష్టా-త్ము
నికిసహజమురా॥ ౨౧౬

బయలెరుకలుశిష్యునకుక। దయతోగురుడెరుకజేసి
తరువాతనుసం।బయమేమిలేకయెరుకను। నయమునపిడి
పించుగురుడు- నయశాలిగాదా॥నీమదికిది నాటెనాలే
దా॥భయభక్తిగురుసార్వ-భౌమునిసేవక- శ్చయముగ
జేసితె-జయమందెదవుగురుడు-నయశాలిగాదా॥నీమది
కిది-నాటేనాలేదా॥ ౨౧౭

పదియేనక్షరములుగల। పదకలమంత్రార్థమెరిగిస
ద్గురుకృపచే।బదియారక్షరములుగల। యదయెట్టిదో తెలి
సెనేని యతడెసద్గురుడూ॥యివిరెండెరుగ- నతడేధీవరు
డూ॥మొదటిదిపరిపూర్ణాక-మునుదెల్పినెరుకను-తదనంత
రప్రబో-ధనుజేయునీవుదెలియు - నతడేసద్గురుడూ॥యి
విరెండెరుగ-నతడేధీవరుడూ॥ ౨౧౮

ఆమంత్రయోగము దెల్పెద। నేమముతో దలపుము త్రదీ
బట్టబయల్। యేమీ లేదనిపలికిన । యీమంత్రమెతత్త్వ
మూల- మింకొకటివినుమీ* యెప్పుడునోట- యిదిమరువ
కనుమీ*యీమూలము లేనిగు- ర్తిరిగేశరీరము-యేమి లేద
నియంటే-యిదిషోడశాక్షరీ- యింకొకటివినుమీ- యెప్పు
డునోట-యిదిమరువకనుమీ॥ ౨౧౯

తొలుమంత్రపథ్యమెక్కడ। కలదోయని వెదక నేలక
లదంతటయూ।వలమంత్రపథ్యమెక్కడ। కలదోయనుచూ
డ నేల- కాదా చూ చేదీ*వి నేదియ- నేదితి నేదీ*అలతొలు
తదాః నీ-వవలోకనము జేసి-కల కాల మెరుకల. గలదానివి
దువెదుక- గాదా చూ చేదీ*వి నేదియ-నేదితి నేదీ॥ ౨౨౦

అదితప్పయేమి లేదనః। మొదటిది మొలబెట్టుమంత్రము
దమునవినుమా। యిదియేమి లేమపొమ్మని। వదలక రెండవ
ది లెస్స-వదరుచుండునురా*బయలు తెలుకల- యిదినిశ్చయ
మురా*అదిగానయీ రెంటి- నరసిదివిప్పుడు- విదితముగ
రెంటిని-విడరామంత్రములట్లు వదరుచుండునురా*బయలు
తెలుకల-యదినిశ్చయమురా॥ ౨౨౧

పరిపూర్ణమిదిగో యిదిగో । యెరుకనిచూపించిలేని
యెరుకను లేదం।చెరిగించినగురుడే సరి। యెరుకనునిల్పేటి
గురుడు. యెందుకోయన్నా*దద్బ్రహ్మనీ - కెందుకోయ
న్నా*శరణన్నవారిమ- స్తకమందు చెయిబెట్టి. తిరముగ
నెరుకమా-తీసివేయని వాడు- యెందుకోయన్నా*తిద్బ్ర
థనీ-కెందుకోయన్నా॥ ౨౨౨

పరిపూర్ణబోధనెరిగిన । గురుశిష్యులుబోధకొఱకు
కోరపడబడుగ।గురువర్యనాకనిమరలను। హరువరమున
బుట్టినట్టి-యాశిఖండికినీ*సతియైనట్టి.యబలతండ్రికినీ*వ
రులనిద్దరినిదే వలెనీయల్లుడు నేను-వరియింతుమునిచెప్పి-వ
రుసబంపినయట్టు-లాశిఖండికినీ*సతియైనట్టి- యబలతం
డ్రికినీ॥ ౨౨౩

పరిపూర్ణబోధనెరిగిన। గురువరుచేబోధగొన్నగొ
ప్పఫలంబా।పరిపూర్ణబోధనెరుగని । గురువరుచేబోధ
గొన్న-గొప్పఫలమానా*అదియెట్లన్న.కూడిరతిలోనా*
పురుషునిచేనంతు-పాలటబడయునుబడయ- తరవాతనెవా
రికే-తనువంటివారిచే- గొప్పఫలమానా*అదియెట్లన్న-
కూడిరతిలోనా॥ ౨౨౪

దృష్టాంతముదొరకెనురీ । యోష్ఠముగదలించగానె
యొుఱకల్లనుదుం। దార్ష్టాంతమదుగబోధకు। స్పష్టముగా
కప్పరముదీపము జూపవో యీ॥ యీయుక్తిలోపము జే
యకోయీ॥ తుష్టినొందెదరిట్టు తోచిచెప్పితి నేని- శ్రేష్ఠ
ము యీబోధ చేకొన్నవారు దీపము జూపవో యీ॥ యీ
యుక్తిలోపము జేయకోయీ॥ ౨౨౫

ఎఱుకభ్రమగల్గుశిష్యుని। వరితాపముమాన్పనట్టిపండి
తుడతడే। గురువరుడు కానిగురువలె। గురువులమనఁబొట్ట
కొఱకు- గొణిగేవారెల్లా॥ వారికిబోధ- తెలియుటకల్లా॥
పరిపూర్ణమనులేని- యెఱుకనేర్పడదెల్పి- యెఱుకమవి
డిపించ- నెఱుగకగురువులై- గొణిగేవారెల్లా॥ వారికిబో
ధ- తెలియుటకల్లా॥ ౨౨౬

గురుశిష్యవిధమునమాట। యెఱిగించెదనెట్టులనన
నేర్పడవినుమా। నరులిష్టదైవమునకుం। బరిచర్యయొన
ర్చునట్లుభక్తితోడుతనూ॥ గురుమూర్తిక,త్యుక్తితోడు
తనూ॥ నిరతమురమరలేక నీవుసల్పితివేని- గురుబోధమరి
గునద్గురుఁచే దెలిసేవు- భక్తితోడుతనూ॥ గురుమూర్తి
క-గ్యుక్తితోడుతనూ। ౨౨౭

తనుమనధనములనుగురునకు । వినయంబున ధారబోసి
వేడక-గురుని చే।నను వైన బోధవడసిన। మానవమతిమంతునకు
పాటి-గలరా యీభువినీ*లోకులు (మొకట- వలదాత్రా
మువినీ*తనునీతరుల నే- తానన కయేమాట- వినకపరిపూ
ర్ణత-దనకు వారికి పాటి-గలదా యీభువినీ*లోకులు మొ)
కట-వలదాత్రా మువినీ॥ ౨౨౮

జలము నెడబాయనొల్లని। జలచరములఁ తీవిబూనిసద్భ
క్త్యమువహ్యా।జ్జలజంబను పీఠముపై। నిశ్చితగము నూనిగురు
ని నేగొల్చుకొమ్మీ*తదుక్తుల-నేతల్చునమ్మీ*కలకాలమీర్తి
తి-గమువుచు నేహృద్ద-తలిదంద్రిదొరదాత- దైవమనుచు
గురువు-నేతల్చుకొమ్మీ*తదుక్తుల నెతల్చుసమ్మీ॥ ౨౨౯

సతిపొరుగూరికిపోయిన। పతిరాకడగోరినట్లు భావము
లోనగా। మతిమంతుడు సద్భక్త్యుడు। సతతము గురురాక
గోరు-సత్యము వినరా*వానితోటి- సాటెవ్వరనరా*హి
తునిరాకడకు స్నే- హితుడు గోరినయట్లు- అతిదరిద్రుడు
ద్రవ్య-తతిని గోరినయట్లు-సత్యము వినరా*వానితోటి-సా
టెవ్వరనరా॥ ౨౩౦

అతివేలంతి చతురతలా। యతివెలచే వారితంద్రులరయ
రుత। త్పతులరయర నేర్తురట్లనె। మతిమంతుడుగురుసిబో
ధమానసగానీ*తదోబ్రతా- మానసుపూనీ*అతిదరిద్రుని
చేవి-ద్యాజ్ఞనాఘనుడు-చతురుడవి త్రసూ-జగాంచినతం
తులు-సూనినగానీ*తదోబ్రతా-మానసుపూనీ॥ ౨౩౧

పరిపూర్ణబోధదెల్పే। పరియింతము పేవజేసిబహు
నమ్మికగా। గురుగూతిక కితరువాతను। మరికన్నులగఁన
వాని-మాగణమ భీభీ*తలచరాదా- మాటనుభీభీ*గురు
నాజ్ఞవిననదే-గురువైశిష్యులగూర్చి- గురుబోధదెల్పెటి-
గురువంచకుఁ డొకఁడు - మాగణముభీభీ*తలచరాదా-
మాటను భీభీ॥ ౨౩౨

తనశిష్యులువినితనునతి। వినయంబునగొలుచుకొలకు
వినుతిఁ దొనర్చగ। తనగురువునుగురుడింటికిజనుదెంచిన
జూచిశిష్యా)-వగనానర్చుందూ*లేమిని దెలిపి- చనుచును
చుందూ*పనుమః కత్సితశిష్యా- గ్రణివీడువీడెట్లు-ఘనబో
ధోత్కృష్టతిగమవాగుకునకు శిష్యా) - వగనానర్చుందూ*లే
మిదెల్పి-చనుమనుచుందూ॥ ౨౩౩

కుటిలాత్ముడైనశిష్యుం। డిటువలెతాబల్కు-గురుడు
యింటికిరాదా। మెటుబోవుచుండిరాకో। యిటకికదర్శ-
నముమళ్లి-యెప్పుడయ్యీనో*యెవరికిదెలుసు-యెప్పుడే
మౌనో*యెటుదోచదేమైన-యిత్తమంచనకుంటే-కుటు
కునవకరాగి-దగ్ధయినలెదివు-డెప్పుడయ్యీనో*యెవరి
కిదెలును యెప్పుడేమౌనో॥ ౨౩౪

జపములుతివములుపలువుచు। విపరీతస్మరణజేయువే
దాంతార్థం। బపరిమితంబుగజెప్పను। కపటాత్ముడుశిష్య
కోటి-గనిమెచ్చుకోరకూ*మెచ్చిద్రవ్య-మునుయిచ్చేకో
అకూ*అపకీర్తిసేతల-కదిరినట్లుగుపడి-యుపముచ్చేబ్రతు
కుచు-నుండులోకులుతనను-గనిమెచ్చుకోఅకూ*మెచ్చి
ద్రవ్య-మునుయిచ్చేకోఅకూ॥ ౨౩౫

గురుమూర్తికైమరహంకృతి-దొరకొన్నసదొంగ
తోద్రోహికానచెవులం। గురునిందవినినజేసిన। నరుసకుప
రిపూర్ణబోధ-నలవిరో తెలియా*కూడదువాని-తెలియ
కకలియా గురుడుదెసివవు-స్తుకరీతిచేపూర్ణ-మరపితి
ననిరొంతో-మురుసినగురుబోధ-నలవిడు తెలియా*కూ
డదువాని-తెలియకకలియా॥ ౨౩౬

నాలుగుశుశ్రూషణములు । లోలతగావించుకొనుచు
లోకాతీతం। బాలోకించియుగురుచే। యీలోకముజోలి
విడువు-మింతేచాలన్నా*నీతోగూడ యిదిమరువకన్నా*
కీలు తెలియనిచదువు. చాలాచదివెందుకు-చాలించునీవిట్టి.
కీలుదెలిసితివేని-యింతేచాలన్నా*నీతోగూడ- యిదిమ
రువకన్నా॥ ౨౩౭

దేశికునిచరణతీర్థము। కాశీగంగయనిగురునిగమగొ
న్నసుధి। శ్వేతుండనితనమనుయుధి। దేశంబొనరించునట్టి-
చేతారకమనీ*మనసందుతా- నీతిరుగానీ*యేసీమయం
దున్న- కాశీప్రయాగరా- మేశునిపురమెట్ల- కాశించునా
సీను-దేతారకమనీ*మనసందుతా-నీతిరుగానీ॥ ౨౩౮

గురుచరణజలముగోదా । వరియదిగురుమూర్తిరా
మభద్రుండనితా। త్పరముసుభద్రాచలమని । గురుమంత్ర
మెతారకమని- గురిగల్గినట్టి*తిరిగిరాని-మరుగెరిగినట్టి*న
రుడున్నచోటుపుం - దరమైనశ్రీశేష- గిరిరంగనాయక-
పురమానదగియుండు - గురిగల్గినట్టి*తిరిగిరాని - మరుగె
౨౩౯

గురుఢునరుడనుచు దెలిసిన। గురుమంత్రముమరచియు
న్నగురుపుత్రులనా।దరణమ్మొనర్పక యుండిన।గురువులవి
డవాడి రెండో।గురుని జేరిననూ॥సద్గురుబోధ- నెరిగిదూ
రిననూ॥యెరుక మాహాత్మ్యము- నెరిగినయిటువంటి-నరు
లకుదప్పదు-నరకముయింకొకట- గురుని జేరిననూ॥సద్గు
రుబోధ-నెరిగిదూరిననూ॥ ౨౮౦

జ్ఞానవైరాగ్యభక్తిప। మానవదీప్యానదేవమంత్రవ
రనత। ధ్యానమభిమంత్రములువర । మానవియతిగోరినట్టి
మనుజసంఘముకూ॥ బోధను దెల్పు - మనిన వారలకూ॥
తానుబోధించుట- తగదుబోధించితే॥ తాను నేనను భ్రాం
తి-తలగే దేలాగంటే-మనుజసంఘముకూ॥బోధనుదెల్పు
మనినవారలకూ॥ ౨౮౧

ఇంగితము నెరిగిసద్గురు। పుంగవుచేనరుడు భక్తిముక్తి
క్రియలగ। సంగాసంగము లెడలిన; శృంగారమే వాని చేష్ట
చూచేవారలకూ॥వాడున్నట్లు - తోచేవారలకూ॥మం
గళమాత్రమే - భంగిశృంగారము - శృంగారవతికియూ-
శృంగారవతికట్ల- చూచేవారలకూ॥వాడున్నట్లు- తోచే
వారలకూ॥ ౨౮౨

జనులందరుగురుబోధను । గనిరాజసులందు నేనుగలి
యకయున్న। న్ననుమున్నింతు రెవారగని । మనసునదలపో
స్తిబోధ - కర్మమబ్బినా॥అబ్బినవారి - ధర్మమబ్బి
నా॥జననమరణము లేని- ఘనమైనతో్రవనే-గనమైతినీబో
ధ గనకున్నయీబోధ. మర్మమబ్బినా॥అబ్బినవారి-ధర్మ
మబ్బినా॥ ౨౪౩

హృదయగ్రంథివిడుట్లకై। సదయతయీబోధదెల్పజ
నదాగురుడై।వదలకచిత్తములోవల । పదయుగములువిడ
వలదే- భక్తుడైనపుడూ॥భ్రాంతిరహిత - సక్తుడైనపు
డూ॥ఉదరమయిపరెండు- గురుశిష్యులకు లేక-కదలిక లేన
ట్టి-ఘనబోధాక్రస్థితి - భక్తుడైనపుడూ॥భ్రాంతిరహిత-
సక్తుడైనపుడూ॥ ౨౪౪

గురుశాస్త్రవదలకుండిన । మఱిశిష్యుడుద్రవ్యలోభమ
గ్నుండైనగా। మరియాదదక్క దిరువుర।కెరిగుందుముపీగ
లతిఏ- హీనులోయన్నా॥గట్టిగమరభి-మానులోయన్నా
గురుడుశిష్యునిగన్న-కొడుకుగాగనకున్న-గురునిపైశిష్యు
డా-గురునిల్పకుండిన - హీనులోయన్నా॥గట్టిగమరభి-
మానులోయన్నా॥ ౨౪౫

గురుగురుబోధలచేతను। పరిపూర్ణంబెరిగియెరుగబడ
పినమాతనిం। గురు తెరుగనరులశక్యమె । యెఱిగినవరులట్టి
బోధ - యెరిగేరోయన్నా*దారెరుగని - మరుగుండద
న్నా*దురితపాపనరీతి-మరిపైశాచముభాతి- తిరుగుచు
నుండువే-కుర-రుమాటిక-గురుడెట్లు-యెరిగెరోయన్నా*
దారెరుగని-మరుగుండచన్నా। ౨౪౬

మలయాద్రినున్న చెంచుల। కిలచందనభూరుహము తె
యింధనమటమి। కిర-లిగలుగబట్టయటనె । చులకనసుమి
యింటగలుగు- సూరిభూషణుడూ*బహుమాన్యుడు-దూ
రస్థుడెవుడూ* తెలియనివారికి- తెలిసేటికతినము- తెలివి
చెదలసితె- తెలియజేసినబోధ- సూరిభూషణుడూ*బ
హుమాన్యుడు- దూరస్థుడెవుడూ। ౨౪౭

దూరమునసుండివిన్నను । చేరునుసజ్జనుడుగురునిచెం
తనుబోధగ కోరిదుర్జనుడుగోరడు। దూరస్థుడుగాకగు
రుని-తోగూడి యుండి*యట్లనియన్న-దూరానుండి*కో
రికమ్మెదతమ్మి-జేరిలేనియగోల-నాతిరెరుగవు-కప్ప
ప్పుబతమ్మి - తోగూడియుండీ* యట్లనియన్న - దూరా
నసుండీ। ౨౪౮

వాసినుదిదెగసిశిష్యుని। యాశయమానుతగినబోధన తనికిదెలియం। జేసిముదమందజేసెడి। దేశికుడేముఖ్యుడ నుచు- తెలుసుకోవోయీ॥ కనియతగాణ్ణి కలుసుకోవో యీ॥ చేసినదయతోనీ-యాశసంపూర్తిల్లు-వ్రాసైతెవే సుకో చూచేవుతరువాత - దెలుసుకోవోయీ॥ కనియత గాణ్ణి కలుసుకోవోయీ॥ ౨ ౯

మంతనముఃనగురుబోధను । నెంతోపంతనుచునమ్మి తిం తేగదయే। వింతలుగనరావకథా । వంతమునొందేటి వాని బ్రతుకంతకంటే॥ చింతలులేని-గతిగానడింతే॥ అం తకంతకువాని-కతిభాంధసమెగాని-సంతసూటముతోటి- సంభోగించెడువాని బ్రతుకంతకంటే॥ చింతలులేని-గతి గానడింతే॥ ౨౪౦

తనగురు[illegible]ధనుతాజది। వినవినుజనవితతిమదికివింత్తై యీబోధను వేర్పుకున్నవ్యర్థము। ఇననంబనితోచిశరణు। శరణనునట్లూ॥ వెంటనెవారు - దరిజేసునట్లూ॥ ఘనమైన యుక్తిజే-కొనువాడైశిష్యుడు-అనుమానమేమిందు- గన రాదురినవోయి - శరణనునట్లూ॥ వెంటనెవారు- దరిజే రునట్లూ॥ ౨౪౧

తనభార్యరూపురేఖలు । తనపుత్రులసద్గుణములుతన
సంపదయుం। దనపెరటిచెట్టుమందును। తనగ్రామపుసా
ధుజనులు-తనకుమెప్పానా*యీూయిలలోనెంతటివారికై
నా*వినలేదేనీవాహ-ల్యనుజూచిమోహించె. ఘనవాహ
నుండుచకర్తనిభార్యగలిగుండి- తనకుమెప్పానా*యీూ
యిలలోనెం-తటివారికైనా॥ ౨౫౨

జతనముగదాచిచదువుము । రతనమ్ములహారమిదియు
రసికులగళమా। యతనముదీనికిసేబహు । యతనముగా
వించితెద్ది-యిస్తిరానేడూ -బస్తారచూడూ*రతనాలె
రాళ్లు - రతనాలంచనియంటే - రతనాలీపద్యాలే-రసి
కులెరిగెదరివినీ-కిస్తిరానేడూ*బోధకుటందో - బస్తార
చూడూ॥ ౨౫౩

వినినేర్చిచెప్పనేర్చిన। మనుజులకేదీనిలోనిమర్మము
తెలుసుర।వినిజెప్పనేరకుండిన।మనుజులుయీూబోధలోని-
మర్మమెరిగేరా*దీనందుండే- ధర్మమెరిగేరా*జన్మ
లేకొబ్బరికాయ-తినినేర్పుగలవారు- లనవచ్చునాత్రోతి-
తినకాకాయిచ్చిన-మర్మమెరిగేరా*దీనందుండే-ధర్మ
మెరిగేరా॥ ౨౫౪

తానెంత లెన్నజదివిన। దీనిని దెలియంగగలరె దేశికవ
ర్యుం। బూసిక సేవించని వెడ। మానవులది యెట్లటన్న-ఈ
రివినవోయీ*నామాటంచు - మనమెంచవోయీ*వాన
కాలములోని-వర్షమువోకబిందు- వైనమింటనునిల్వ-దది
నిశ్చయమే కాద - మరివినవోయీ*నామాటందు- మన
సుంచుమవోయీ॥ ౨౫౫

నన్నాశ్రయించివావని। యన్నాయీబోధనీకునటకు
టకొరక్తై। యెన్నోయుక్తులజెప్పితి।విన్నావాదీనీవు వి
డువకెప్పటికీ*నాయాజ్ఞను - గడువకెప్పటికీ*నన్నుదీవ్రు
సిను నే-గన్న వేల్పెట్టిదో-నన్నువిడలేవు. నేనిన్నువిడలేను-
విడువకెప్పటికీ*నాయాజ్ఞను- గడువకెప్పటికీ॥ ౨౫౬

పతియైననుపతియైనను। నతిసాహసపరులుగాక
యాంతర్యము…।రతివేళలజ్జపడనం।తతిగలుగదు చూడు
మట్ల-తగదులజ్జింపా*గురుశిష్యులు- తెగులాజ్ఞనొంపా*
…తినినీట్లన-స్మృతి జేసియేయేనం-గతినన్నడుగుము బోధ-
…తినీకుధ్భజపరతు-తగమలజ్జింపా*గురుశిష్యులు-తెగులా
జ్ఞనొంపా॥ ౨౫౭

రతికోఱకుగాదెనతివతి। కతిహితమతిసేవ సేయునటు
వలెబోధ। స్థితినీకుకుమరుటన । మ్మతితోగురుసేవ సేయ
మానీతివంతా*అభిమానము,పోనీతివంతా*అతనికిదయ
వస్తే-యగనిమిషమునబోధ - స్థితినీకుగు మరించు.సిగ్గువిడ
చికొలువు-మానీతివంతా*యభిమానము-పోనీతివంతా॥

నీమానసమునసంశయ । మేమాత్రమునిల్పబోకుమిక
నాతోడె। నామాటనిశ్చయమునె । నెమాత్రముదాచలే
దు-నీతోడుసుమ్మీ*యింతకుమిక్కి-లిక లేమ లెమ్మీ*నామీ
దతలపుంచి-ననుమరువకిక నేను- నీమీవదయయుంటు। నిజ
మిందుకిదెవట్టు - నీతోడుసుమ్మీ*యింతకుమిక్కి- లిక లే
దు లెమ్మీ॥ ౨౪౯

నీగురుబోధనునీచే । బాగుగవినిందసేయుభ్రష్టుల
మాటల్లోగానిడచెదవిదేవి। కేగురుడీలాటిబోధ- నెరి
గించవోయీ*మెరుకలోది- నెరిగించునోయీ*అగురు
బోధల- నన్నటనెరిగుండి - నాగురుబోధనె - నియము
గటికిస్తి - నెరిగించవోయీ*మెరుకలోదీ - నెరిగించు
నోయీ॥ ౨౫౦

నిక్కముగ బీరపీచుల। చిక్కుసుమీ విచ్చరాదు ధియా మెరుక।ముక్కవనే బోధించిన । చక్కని బోధాగ్నిచే త-సాధింతుబోరా*విచ్చేచింత-చాలించుకోరా*చొక్క మాయాబోధ-కెక్కడికిడాను-గక్కనబోధల-దిక్కు-చూ డకుదీన-సాధించుపోరా*విచ్చేచింత-చాలించుకోరా॥

అడవియుసిరి కైయుజలనిధి। బొడమినలవణంబటంచు బొంకడినరీతి। పుడమినియీస్థలమందున।కడువేడుక నీవు నేను- కలయుటవినరా*నీనాప్రేమ- కలసెకన్గొనరా* విడవునీవునన్ను-విడలేను నిన్ను.కడువేడ్క నీవు నే.కట్ట డబోకనిలచిట్లు-కలయుటవినరా* నీనాప్రేమ- కలసెక న్గొనరా॥ ౨౬౨

పెద్దలనిందయొనర్చకు। పెద్దలసేవించుకో అకుపిరిదివి యకుమె। పెద్దలతో వాదించకు। పెద్దలుచెప్పేటిమాట.పె ద్దచెవులవినకూ* పెద్దలునడచే - నడకనేమనకూ* పెద్దల కన్నవే-పెద్దనంచనుకోకు-పెద్దలగనుగొన్న - ప్రియము ల్రమొక్కుము- పెదచెవులవినకూ* పెద్దలునడచే- నడ కనేమనకూ॥ ౨౬౩

పెత్తనమున నేనుంగిల । జెత్తసుదినవలసెజీము దిన్నత నము నే।హత్తుకొనిదినునుజకె౹-ర। నిత్తతియా రెంటినీకు నిష్టమేద్రైతే*చేకొనుమదె- స్పష్టమేద్రైతే*పెత్తనమున చేటే*పెంపొందచుండును-చిత్తములో దెలియు- దిన్నత నమె మేలు-యిష్టమేద్రైతే*చేకొనుమదె స్పష్టమేద్రైతే॥

తనమశరణన్నవారల। కానసెట్టిదొతలదిచూదిమతి తెల్పదగుగా।వినువారికితగినట్టిది । యదిరిష్టుమహోనుభావు-లతిచాతుర్యము నా*వికసనమున-సతిచాతుర్యము నా* ఘనమాయినయీబోధ-కరణిప్తిదీనిజ-చ్చినదనుకనిదురవచ్చినదాకమరువకు-మతిచాతుర్యము నా*వికసనమునిసతిచాతుర్యము నా॥ ౨౬౫

చెప్పదగుగురుడుబోధలు। జెప్పినవనిజేసెనే.శిష్యాగ్రణికిం। జెప్పదగుంజెప్పినపు। తప్పనివాడించెనేని- దయదగ్చిబోధా * యిద్దరికుండ - దగవట్టిమేధా*చెప్పుముందుగబోధ - చెప్పేడివనులన్ని - చెప్పగూడదుదానితప్పులుబెట్టక - దయదగ్చిబోధా*యిద్దరికుండ- దగవట్టిమేధా॥ [illegible]

ఇవివినుమనినమజములు। చెవియొగ్గవరిపియనుష్టుజేసి కృతికిబల్ ।చవిబుట్టింతురదెట్లన। శివుడుకళ్యాణిధినిచక్క-జేసెనలేదా*నీమదిశంక-బాసెనలేదా*అవనిలోశ్రీరాము-లవగుణినాహల్య-నెవరేమియనకుండ- పవరించిను గుణిగ-జేసెనలేదా*నీమదిశంక-బాసెనలేదా॥ ౨౬౭

గురుసూచనైననరులను । మరిమరివినుమనుచుజమవు మాపన్యములకా। గురుసూచననెరుగనియా। నరులనువినుమనుచుజమువ- నగుబాటౌగదరా*అదియెట్లన్న- నికనెదెల్పెదరా*పురుషసంగతిలేని- పొలతికొక్కాక శాస్త్ర-మరసిమెచ్చునెదాని-నతిప్రౌఢసతివలె నగుబాటౌగదరా అదియెట్లన్న-నికవేదెల్పెదరా। ౨౬౮

ఎవరున్ననేమిభయమని। పవరింతురుదప్పులున్నసాధులువినరా।పవరింతురుమ్మిదివిని। యవినీతులునిందజేయు-నయ్యేదెమోయా*అందులోమునది- పాయ్యేనేమోయా*భవనాశస్థితిలేని-పద్ధతియీబోధ-నవుమగవినిపించు బాటేలమాటేల - నయ్యేనెమోయా*అందులోను [illegible]నెదేమోయా। ౨౬౯

పుట్టించటబిడ్డబహుళగా। దిట్టయియుండినను నెవరుదిట్టు
రుభువిలో। బుట్టింటివారికోడలు। దిట్టయినను నత్తవారు-
దిట్టేరుసుమ్మీ*చేతులకొద్ది-గొట్టేరుసుమ్మీ*అట్టువలెనె
బహు-దిట్టయునశిష్యుని-తిటకుగురుమూర్తి - పట్టివారు
జూడ-తిట్టేరుసుమ్మీ*చేతులకొద్ది-గొట్టేరుసుమ్మీ। ౨౬౦

అందముగ ఘనులు మెచ్చెద। రెందఱు మెచ్చెదరు దీనిని
తరజనంబుల్ ।చంద్రుడుదయంబందిన। సింధువు చెలరే
గినట్లు-చెలగునే చెలూ*కోనేలుబా- పులునూతు లే
లూ*నుందయానలపొందు - మగవారెనుతిజేతు- రెం
దఱునుతిజేతు- రిలవండపురుషులు- చెలగునే చెలూ*
కోనేలుబా-పులునూతు లేలూ॥ ౨౬౧

శాకంబులు సంపూర్ణత। టాకస్థజలంబులెట్లు తావ
కతుమచే। గైకొమనా కుంభజలము। ట్లీకలియుగమందుమ
స్తు- లింపుమీరగనూ*నల్పదుబోధ- కంపుబాటినను*
మీకుదీని కెలంకె-మా కేలయిట్టిది- శాకుచొకటమై తే-
గైకొందుమందుదు-యింపుమీరగనూ*నల్పదుబోధ- కం
పుబాటినమా॥ ౨౬౨

ఇవివినుమనినమజనములు। చెవియొగ్గదరివియసుష్టుజేసి కృతికిబల్।చవిబుట్టింతురదెట్లన। శివునుకళ్యాణధీనచక్కఁ జేసెనలేదా*నీమదిశంక-బాసెనలేదా*అవనిలోశ్రీరాము-లవగుణినాహల్య-నెవరేమియనకుండ- సవరించిసుగుణిగ-జేసెనలేదా*నీమదిశంక-బాసెనలేదా॥ ౨౬౭

గురుసూచనైననరులను। మరిమరివినుమనుచుజనపు మాపస్మ్యములగ్॥గురుసూచననెరుగనియా। నరులనువినుమనుచుజనువ- నగుబాటొగదరా*అదియెట్లన్న- సకనెదెల్పెదరా*పురుషసంగతిలేని-పాలతికొకొఁ-కశాస్త్ర-మరసిమెచ్చునెదాని-నతఁ ప్రౌఢసతివలె నగుబాటొగదరా అదియెట్లన్న-సకనేదెల్పెదరా। ౨౬౮

ఎవరున్ననేమిభయమని। సవరింతురుదప్పులున్నసాధులువినినగ్।సవరింతురుసమ్మిదివినిఁ। యవినీతులునిందజేయు-నయ్యోదేమోయా*అందులోమనది- పాయ్యేనేమోయా*భవనాశస్థితిలేని-పద్ధతియాబోధ-వనుగవినిపించు చాటేలమాటేల - నయ్యేనేమోయా*అందులోమనది-పాయ్యేదేమోయా। ౨౬౯

పుట్టింటబిడ్డబహుగా। జట్టయియుండినను నెవరుదిట్ట
రుభువిలో। బుట్టింటివారికోడలు। ఏట్టయినను నత్తవారు-
దిట్టేరుసుమ్మీ*చేతులకొద్ది-గొట్టేరుసుమ్మీ*అట్టువలెనె
బహు-దిట్టయున శిష్యుని-తిటకుగురుమూటిత - వట్టివారు
జూడ-తిట్టేరుసుమ్మీ*చేతులకొద్ది-గొట్టేరుసుమ్మీ॥ ౨౬౦

అందముగఘనులు మెచ్చెద। రెందఱు మెచ్చెదరుదీనిని
తరజనంబుల్ ।చంద్రుఁడుదయంబందిన। సింధువు చెలరే
గినట్లు-చెలగునే చెలూ*కో నేలుబా- పులునూతులే
లూ*నుందయానలపొందు - మగవారెనుతిజేతు- రెం
దఱునుతిజేతు- రిలవండపురుషులు- చెలగునే చెలూ*
కో నేలుబా-పులునూతు లేలూ॥ ౨౬౧

శాకంబులుసంపూర్ణత। టాకస్థజలంబు లెట్లుతాఁవ
కతువచే। నైకొనునాకుంభజలము। ట్లీకలియుగమందుమ
స్తు- లింపుమీరగనూ*నల్పదుబోధ- కంపుబాటినను*
మీకుదీనికెలంకె-మాకేలయిట్టిది- శాకుచాకట టమైతే-
నైకొందుమందురు-యింపుమీరగనూ*నల్పదుబోధ- కం
పుబాటినమా॥ ౨౬౨

ఉచ్చితమతియగుపురుషుని। జెచ్చెరవినుమనుచుబుధు వశిష్టులవలెదా। ముచ్చటపాటుగవినడివి।కుచ్చులకుల్లా యికు॥ ౯--కూనకెందుకురా*పిడుదుకుమద్ధ-పానమెం దుకురా*హెచ్చైనముత్యాల-పచ్చలపతకము - గ్రుచ్చి పేరుగజేసి-తెచ్చివేసితెకొతి-కూనకెందుకురా*పిడుదు కుదుగ్ధ,పానమెందుకురా॥ ౨౬౩

అక్షయబోధస్థితిగల। లక్షణవేత్తలకు మెప్పులయినక్రు తులతో।కక్షకుతప్పులుకుమ్మతిప। రీక్షింపుచుమంచు నెన్నో రీతులవినుమీ*తద్భావమీ, రీతిదికనుమీ*మక్షికమెప్పుడు. మాసిసుగంధాదు , లీక్షింపుగ్రవణముప్ర, త్యక్షమేకదయె న్నో-రీతులవినుమీ*తద్భావమీ,రీతిదికనుమీ॥ ౨౬౪

రమ్మనిపిలువని దేవ । ద్యమ్ములుబదవంగవచ్చియాదినిం దింపుగా। నమ్మతిగాకనుమతివిని। యిమ్మహినదెట్టుల న్న-నట్లనెవినుమీ*వానిబుద్ధి, నట్లనెకనుమీ*బొమ్మలాటా లెంతు,బొమ్మలాటాకటిఫ్,పామ్మనియనినవా*, న్యమ్మెన దెన్నదెపో-నట్లనెవినుమీ*వానబుద్ధి-నట్లనెకనుమీ॥ ౨౬౫

పటియించినచన్నులుగల । కుటిలాలకనంటజేయుగు
త్రపురుషుకగా।యెటువలెతనతప్పెరుగక । నటువలెగ్రంథ
మును మెచ్చ-డతిమర్గనుండూ* లేనిదెతప్పు- వెదకుచునుం
డూ*యిటువంటిబోధనే, నెరిగేదెట్లనుకొక-కటువాక్య
ములుబట్ట-ఘనులగాసిలజేయు- నతిదుర్జనుండూ* లేని
దెతప్పు-వెదకుచునుండూ॥ ౨౭

గురువరమీనావందున। యెరుకను తెరగలిగియుండని
న్నాన్నగొలెగా। కరుణారపేక్షణములం। దెరదీసితెరుక
మాట-దీరెనికట్ట-డికీ* చాలుబోధ , దూరదెకట్ట-డికీ*వరి
పూర్ణమును లేని , యెరుకనుజూపించి - యెరుక లేదని
యంటి-రెరుకె లేదాయెను- తీరెనికట్ట-డికీ* చాలుబోధ-
దూరదెకట్ట-డికీ॥ ౨౮

ధారుణిగొంతజగించిని । చారించితిగానియూవిచార
మునే నెవ్వారలుజెప్పగవినలే। దారయమీవోటచిన్న-ద
య్యాగురుమూర్తీ*తరమానుతి-జెయ్యామీకీర్తి*పారవశ
త్రపురారిసీరజభ్యం-దారకముఖులైన- నేరరుమిముజెలి
యా- నయ్యాగురుమూర్తీ*తరమానుతి- జెయ్యామీకీర్తి॥

ఘనమెసటబెట్టిచూపిన। యటువలెబయలుండజూపి యతిమాయలచే। నటియించుచున్న యెరుకను। తృటిలో విడిపిస్తిరాపుడు- దీరెనాశంకా॥ మదిబుట్టదు- యేరీతినింకా॥ యెటుదోచకిలువెళ్లి - యిటుమిమ్ముజూచిన- ప్రతిమందిదయజేసి-ప్పటిదాకబాధిస్తె, తీరెనాశంకా॥ మరిబుట్టదు,యేరీతినింకా॥ ౨౭౯

ఒరులువేననకమండిన। దెరిగింపుమదే మొబయలుయే నారులంచునా। యెరుగనెన్వరువినవలె। నెరుకనెయున్నాలిఅంటె-యిదిలేదంచనుకో॥ నేనునివ నీ- మదినిలేదనుకో॥ యెరిగియీలేనెరుక యిట్లాలేకుండితే-పరిపూర్ణమోదాన్నె-పగిదినుతెలిగేము-యిదిలేదంచనుకో॥ నేనునినునీ-మదినిలేదనుకో॥ ౨౮౦

నాబుద్ధికిసరిపడ్డది। నీబుద్ధేగానియెన్నిసేర్పులగనినా। నీబుద్ధులయాబుద్ధులు।నాబుద్ధికిమెచ్చురావు. నాతండ్రివినరా,శాబాసుని. న్నెతండ్రిగనెరా॥ యీబుద్ధికమాన-నేబుద్ధిబూనకూ॥ యేబుద్ధిబూనిన-నీబుద్ధిచెడిపోవు- నాతండ్రివినరా॥ శాబాసుని-న్నెతండ్రిగనెరా॥ ౨౮౧

కొట్టితిదిట్టతిత్రమలం। వెట్టితినీమనసుచెవులబెట్టక పె
డచెవు, బెట్టితి మొట్టితి వెడలం। గొట్టితినీ మనసుదెలియ।కో
పము లేకా * సరితెలిసితి- గోపికపోకా* పట్టుమిచ్చెద
ఘింక- నెట్టేమియనదాయ - పట్టుమిచ్చితిబోధ- గట్టి
వాగవుగోరం- కోపములేకా * సరితెలిసితి - గోపిక
పోకా। ౨౮-౨

నీవెంతకొట్టితిట్టిన। నేవిడిచేవాడగానునీచరణంబుల్।
దావైనపెండ్లియైన। న్నేవిడువనటంటిగట్టి- నిజభక్తుడౌ
రా* నేగనుగొంటి-నీనిష్టలౌరా* కావునదీకట్టి- ఘనమై
నబోధను-నేవేగదయచేస్తి- నీవిదివిడవకు- నిజభక్తుడౌ
రా* నేగనుగొంటి నీనిష్టలౌరా॥ ౨౮-౩

నానోటిమాటవెంబడి। తానెప్పుడువంచరించెతగ
నీచిత్తం। బేనదికనియాబోధ౯। ధానమునీకిస్తిదీన్ని-దా
చుకోసుమ్మీ* నిత్యమునీవు- చూచుకోనమ్మియేనరుడైన
ని-నీన్నిబోధనడిగితే- వానిమనసరయక- వానికిదెల్పలి-
దాచుకోసుమ్మీ-నిత్యమునీవు - చూచుకొనుమ్మీ। ౨౮-౪

ఘనమెకటబెట్టిమాపిన। యటువలెబయలుండజూపి యతిమాయలచే, నటియించుచున్న యెరుకను। తృటిలో విడిపిస్తేపుడు- దీరెనాశంకా*మదిబుట్టను- యేరీతినింకా*యెటుదోచకిలువెల్లి - యిటుమిమ్ముజూచిన- ప్రతిమంచిదయజేసి-వ్పటిదాకబోధిస్తె, తీరెనాశంకా*మరి బుట్టదు,యేరీతినింకా॥ ౨౭౯

ఒరులువేననకమండిన। దరిగింపుమదే మొబయలుమే వారులంచుగా। యెరుగని నెవ్వరువినవలె। నెరుకనెయున్నాళ్లింటె-యిదిలేదంచనుకో*నేనునీవనీ- పదినిలేవనుకో*యెరిగియీలేనెరుక యిట్లాలేకుండితే-పరిపూర్ణమోదాన్నే-పగిదినుతెగారిగేము-యిదిలేదంచనుకో*నేనునిను నీ- మదిని లేదనుకో॥ ౨౮౦

నాబుద్ధికిసరిపడ్డది। నీబుద్ధేగానియెన్నిగేర్పులగనినగా। నీబుద్ధులయాబుద్ధులు।నాబుద్ధికిమెప్పురావు. నాతండ్రివినరా,శాబానుని. న్నెతండ్రిగనెరా*యీబుద్ధినికమాన-కేబుద్ధిబూనకూ*యేబుద్ధిబూనిన-న్బుద్ధిచెడిపోవు- నాతండ్రివినరా*శాబానుని-న్నేతండ్రిగనెరా॥ ౨౮౧

కొట్టితిదిట్టితిక్రమలం। బెట్టితినీమనసుచెవులబెట్టకపె
డచెవు,బెట్టితిమొట్టితివెడలం।గొట్టితినీమనసుదెలియ।కో
పములేకా * సరితెలిసితి- వోపికసోకా* పట్టుమిచ్చెద
మింక- నెత్తేమియనదాయ - పట్టుమిచ్చితిబోధ- గట్టి
వాగవుగోరి- కోపములేకా * సరితెలిసితి - వోపిక
సోకా। ౨౮౨

నీవెంతకొట్టితిట్టిన।నేవిడిచేవాడగానునీచరణంబుల్ ।
చావైనపెండ్లియైన। నేన్నవిడువనటంటిగట్టి- నిజభక్తుడా
రా* నేగనుగొంటి-నీనిష్టలోరా*కావుననీకిట్టి- ఘనమై
నబోధమ-నేవేగదయచేస్తి- నీవిదివిడవకు- నిజభక్తుడా
రా* నేగనుగొంటి- నీనిష్టలోరా॥ ౨౮౩

నానోటిమాటవెంబడి। తానెప్పుడుసంచరించెతగ
నీచిత్తం। బేనదికనియీబోధని। ధానమునీకిస్తిదీన్ని-దా
చుకోసుమ్మీ* నిత్యమునీవు- చూచుకోనమ్మీయేనరుడైన
ని-న్నీబోధనడిగితే- వానిమనసరయక- వానికిదెల్పెలి-
దాచుకోసుమ్మీ-నిత్యమునీవు - చూచుకొనుమ్మీ। ౨౮౪

కన్నదివిన్నదిలేకను। యున్నదిపరిపూర్ణమనుచు నూహనెరిగినగా। కన్నదికన్నట్టేచను। నన్నయగనెవ్వరున్నా- రామీననడుగా॥ విన్నానాయు - న్నారెవ్వరనగా ॥ నిన్నుపోల్చగాను - కన్నులపండువై- తిన్నగగలిగుండు- కన్నసేతెరదీయ- నామీదననడుగా॥ విన్నానాయు - న్నారెవ్వరనగా ॥ ౨౮౪

లే: జగమెరుకలేదని । మానుగయిదితెలిసినపుడెను ర్మముతేకం। గానబడుబట్టబయలై । మానుగగలిగుండు నెంచజూదిననందూ ॥అందముగాను.జూచినముందూ ॥ అందుయుందనరాక-ముందుజూదినబయులు-సందుసందు లనిండి- పొందశక్యముగాగ-జూదిననందూ ॥అందముగాను-జూదినముందూ॥ ౨౮౫

నమ్మనిజమ్ముగనమున । మువమ్మాటికెరుకజోలి మూర్ఛనకమది। నమ్ముచలమ్ములెస్సగ। నిమ్మకము గనిల్పచూడ నవులేవా॥నమ్మకనమ్మ-యివినమ్మరా ॥ తమ్ములలోనన-మ్మనువెరిగేటి-తమ్మిదయనునేన.న మ్మబరి-తినమ్ము నవులేవా॥నమ్మకనమ్మ - యివి నమ్మరా॥ ౨౮౬

తెలవారెనుయిక జన్మము । కలయయ్యెజగంబులెల్ల
గనుగొనుచుండగ । కలమేలుకొన్నపిమ్మట । గలువగలేద
య్యెయెరుక - నిక్కముసుమ్మా * నమ్మినదాని- నీవికన
మ్మా * యెక్కడజూచిన- పిక్కటిల్లుచుబయలు- గుక్క
వలేకుండు-దిక్కులనంతట - నిక్కముసుమ్మా * నమ్మిన
దాని-నీవికనమ్మా । ౨౦౮

ఖండాఖండమునొందక । నిండినపరిపూర్ణమెరిగినెరి
యెరుకనుదా । ఖండించిజడంబుల । దండిగపరిపూర్ణ
మెరుగ-నుండేవారెవరూ * మండితముగను-నిండేవారెవ
రూ * యెండలోపలనున్న-దండిచీకటిచాటు - మొండిదే
హములేక-నుండునట్టనెచూడు-నుండేవారెవరూ * మండి
తముగ -నిండేవారెవరూ ॥ ౨౦౯

ఇదివరమనుచునెరుగక । విదితజ్ఞులమనుచునవెడివే
త్తలమాటల్ । మదిలోనిల్పకుమంత్రము । మదిలోనూరించుం
డబోకు-మాబోధరీతి * నిశ్చలముగ -నిల్పువిఖ్యాతి * ఇదియు
దియునెరుక-యెప్పుడుగలిగితే- దప్పకమీబోధ-దైవము
నైనజ్ఞప్తి-మాబోధరీతి * నిశ్చలముగ-నిల్పువిఖ్యాతి ॥ ౨౧౦

కలవంటిదియొరుకనుతన। కలలోపలనైనగానిగానగబో
క౯|కలమేలుకొనినపిమ్మట। కలలనిచూడకుము నీవుకాం
తులు లేకా* యెన్నడు నీవా- కాంతుల బోకా- కాంత్వాకాం
తుల రెంటి- కలనైనదలచక- కాంతులుగలయొరుక- కాలి
పోయిన వెనుక- కాంతులు లేకా* యెన్నడు నీవా- కాంతుల
బోకా। ౨౯౧

లేనివిన్యైజగమెరుకలు। మానసమునసత్యమట్లు మానక
లోచుగ౯। లేనివి లేకనుజూడన। తానన్నది లేకబయలు తా
నేమైయుండు* తెలివిలో తెలివి- తెలివి లేకుండా అలసిన
తెలసిన- కలసిన మెలసిన- వలసినయది వెల్లి- విరిసినరీతిని తా
నేమైయుండా- తెలివిలో తెలివి- తెలివి లేకుండా। ౨౯౨

మాటలకుదురును లత్యము। మాటలచే చెడును గురియు
మమగ్గనెరిగిన౯। మాటలు లేకనుబయలే। మాటకువక
చాటులేక- మరియుండు నన్నా* చూపులచేత - చూడరా
దన్నా* రేవు మాపును లేదు- పాపు దాపును లేదు- ఆపద
సంపద- ననికము లేనిది- మరియుండు నన్నా* చూపులచే
త- చూడరాదన్నా। ౨౯౩

తరమాపరిపూర్ణముగన । గురుకృపలేనట్టినరులు గురుతులిడుటకై। పరమార్థమెనుగశక్యమె। గురుకృపచే దెలిసె వేని-గురుతుండదయ్యా*గురుగెరిగిన మరినిల్వదయ్యా*గురుగు దెలిసినమీద-మరియెరుకతాబోవు-మరుగుచేత నెటపొ- మాయలబెట్టును- గురుతుండదయ్యా*గురుగెరిగిన-మరినిల్వదయ్యా॥ ౨౯౪

ద్వయదోషరహితమగుచును। ద్వయదోషము పొందబోకద్వయశూన్యండై।ద్వయమద్వయములుగాకను।ద్వయమద్వయమనెడియెరుక-దగులకతానూ*మిగులుటలేక-వగపునుమానూ*పగలురాత్రులుగాక-పరిపూర్ణమై బయలు-వెలుగకమలుగక-తొలుగకకలుగక- దగులకతానూ*మిగులుటలేక-వగపునుమానూ॥ ౨౯౫

కూడిగురుశిష్యులిద్దరు । వేడుకతోబయలునున్నవిధమెరిగెరుకగా। వీడిరిది లేనిదనిమా।చాటునయికయేమిదోవ-దదియేమొకానీ*వింటిరెమీర- లిదియందులోనీ*జాడమీమెరుకని- వేడిరిపిడుకుంచు- యీడుజోడునులేని-యేకమైపిలపిస్తె- దదియేమొకానీ-వింటిరెమీర-లిదియందులోనీ॥ ౨౯౬

ఎరుకమెరుంగనిబయలులో। గురుడును శిష్యుండువా
రిగాడవలయునిక మీ। రెఱుగరు మెరుకమెరుంగరు। రెరిగిన
వన్నియును మీరె. యేనునుఖ్లకీల*యాఖ్లకీలదా- నెవ్వడు
ఖ్లకీ*మరియింక మాటాడ- మాటలేదాయెను - వరిలేనిబ
యలైతె- సరిపోయె సరిమీద- యేనునుఖ్లకీల*యాఖ్లకీల
దా- నెప్పుడుఖ్లకీల ॥ ౨౯౭

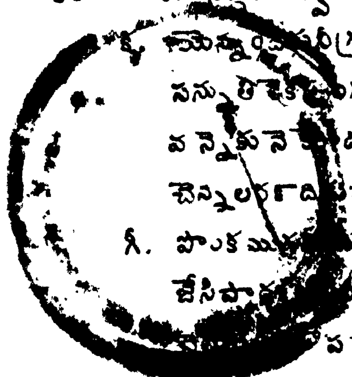
అలభద్రాచలవాసినని బ। యలుగను గుర్తెఱుగవలయు
నెఱక నెవిన్నంబుదలదో దిగురునికృపచే నిలువక విన్నేనిగిపో
తె- నిశ్చయమిదెరా*కృష్ణదాసు- నిశ్చయమిదెరా*యిల
లోన నెవరైన- యీకందార్థములలో - వలిసూడార్థ
ము దెలియ- భ్రమను చెందరు వారు- నిశ్చయమిదెరా*కృ
ష్ణదాసు- నిశ్చయమిదెరా। ౨౯౮

భాగవతుల నారాయణ' యోగికి జానకియనేటి యువ
తిమణికి గ। భాగవపుత్రుడనైతే । భాగమునంగృష్ణుడ
ను చు- ప్రభవించినానూ*అనంతికి- ప్రభువునైనానూ- నా
గురుకృపచేత- నయమైనయీబోధ- నేగంటి కన్నంత- నీకు
తెల్పుటకిట్లు - ప్రభవించినానూ*అనంతికి- ప్రభువునై
నానూ। ౨౯౯

దేశాటనంబుజేసితి। వ్రాసితిగ్రంథములుకొన్నివరకు
రుశిష్యుల్। చేసెటిచర్చలువింటిని।రోసితిమోక్షాద్యాపే
క్ష-బాధిగావినుమీ*నీవిట్టియా- రూఢతగనుమీ*దేశికుద
యబుట్ట జేసితిశూన్యపాప- దేశముగనియువ- దేశమిచ్చితి
మెచ్చి*రూఢిగవినుమీ*నీవిట్టియా రూఢతగనుమీ॥ ౩౦౦

ఏపురుషుడుగురువర్యుని। శ్రీపాదముబట్టలేకొచలు
వ్రుగనాతం। డీపుస్తకమునుచూచిన। నేపట్టునసిలువకే
గు- నిజనిజమయ్యా*నరులారమీ - కదిదెలియరయ్యా*
ముదమునయిలువెళ్ళి- మోక్షసతీశుడయి - పదయుడౌ
సద్గురుని-సమ్ముఖమునకు నేగు-నదినిజమయ్యా*నరులారా
మీ మదిగానరయ్యా॥ ౩౦౧

ఘనులీకందార్థంబులు। వినియాపారాంశమునుగ్ర
హించినవారెల్లసుతుదమోక్షమునొందుదు।రనవరతము
సహాముఖంబు-లందుదురిలనూ*అష్టైశ్వర్యా - నందుత్రై
తగమా*పొందుగధనకనక- పుత్రపౌత్రులుగల్గి - సందే
హాముడిగ్గి-స్వేచ్ఛలచిత్తములసౌఖ్య-మందుదురిలనూ*అష్టై
శ్వర్యా- నందమైరగనూ॥ ౩౦౨

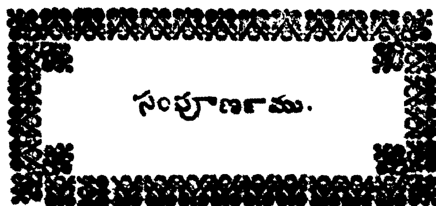
క. [illegible] గ్రంథము।
సన్నుతి [illegible] కజిన్నసామియనంగా।
వన్నెకువె [illegible] దునాతడు।
చెన్నలరగ ది [illegible] పాటు చేయుంచితగా।

గీ. పంకము [illegible] ముద్రాక్షరాంకితముగ।
జేసిపా [illegible] కుల్లాసమొదవ।
[illegible] పకారసమిద్ధబుద్ధిఁ।
ప్రకటమొనరించె జనులు ప్రస్తుతింప॥

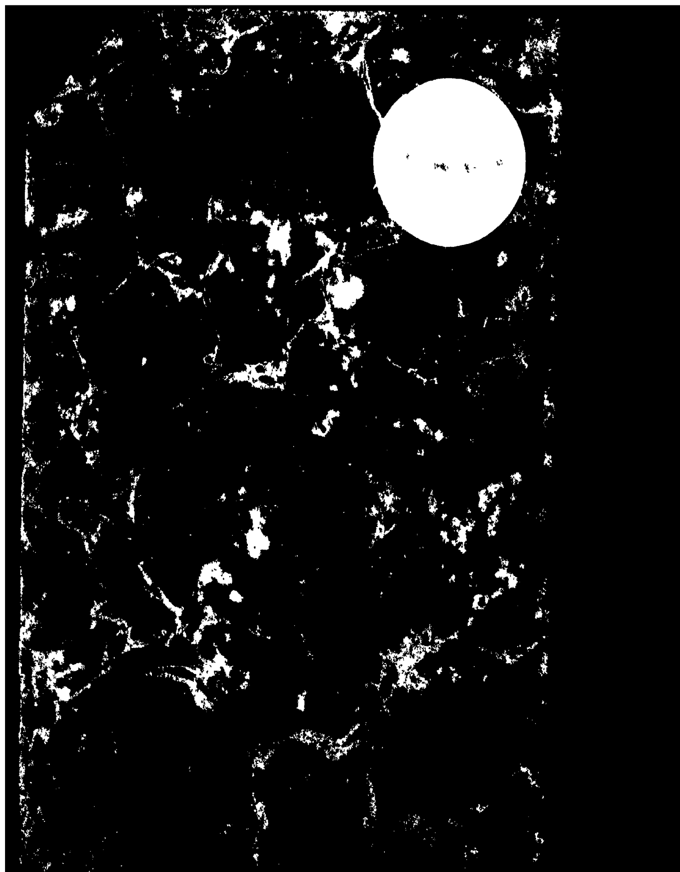
15246

శుద్ధనిర్గుణతత్త్వకందార్థదరువులు.

సంపూర్ణము.

10880